

Szerkesztőség és kiadóhivatal

SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TRG 3Telefonok:
Kiadóhivatal: 8-58
Szerkesztőség: 5-10, 8-52

NAPILÓ

Előfizetési ár belsőföldön
negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinárMegjelenik
minden nap, hétfőn és
ünnap utáni napokon is

XXX. EVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. NOVEMBER 21.

318. SZÁM

CSÜTÖRTÖK

Alkotmányrevízió mellett agitál
a lengyel miniszterelnök

A parlament feloszlását várja az ellenzék

Varsóból jelentik: *Switalski* miniszterelnök az alkotmányrevízióról beszélt egy nyilvános gyűlésen. Beszédében, amelyet rádió is közvetített, vázolta azt az irányt, amelyet az alkotmányreform végrehajtásánál követni kell.

A mostani alkotmány a *Pilsudski* iránt ellenséges jobboldal és a népképviselőt szuverén jogaira féltékeny baloldal harcából született. Ez az alkotmány a végrehajtó hatalom gyengüléséhez és politikai káoszhoz vezetett.

A parlament, amely azonosítja magát a nemzettel, ellenez minden olyan alkotmányreformot, amely előjogait csorbíthatná. Az ellenzék viszont azt a taktikát követi, hogy a vitába mindig újabb és újabb problémákat vet, hogy ilymódon kikerülje az alkotmányreform problémáját.

A miniszterelnök ezután Lengyelország jelenlegi politikai helyzetét ismertette és megállapította, hogy a parlament, amikor ellenzi az alkotmány revízióját,

elveszti a nép nagy tömegével a közvetlen kapcsolatot.

Az ellenzék attól tart, hogy a parlamentet hirtelen fel fogják oszlatni. *Liebermann* képviselő, a szociáldemokraták legtekintélyesebb közjogásza, egyik varsói lapban szerdán azt írta, hogy amennyiben a köztársaság elnöke kellő ok nélkül feloszlítja a szejmet és rögtön nem iratja ki a választásokat, akkor a feloszlítás jogilag érvénytelen és a parlament tovább is együttmaradhat. Utal arra, hogy a szejm esetleg az orosz дума példáját követheti. Amikor a cár annak idején alkotmányellenes módon feloszlatta a dumát, a képviselők a finnországi Viborgban folytatták törvényhozó munkájukat. A szejm alkotmányellenes feloszlítása esetén az ellenzéki képviselők Danzigba költözhetnek és ott a csonka parlament együtt maradhatna.

Slavak ezredes, a parlamenti *Pilsudski*-blokk feje *Liebermann* képviselő cikkéhez azt fűzte hozzá, hogy azok a képviselők, akik Danzigba menének, soha többé nem térhetnek vissza Lengyelországba.

Az oroszok nagy győzelmet arattak
Mandzsuriában

Másfélnapos harccal áttörték a kínai frontot

Mukdenből jelentik: Az orosz-kínai háború vasárnap óta teljes erővel folyik. A háború legvéresebb ütközete, amely tüzérségi előkészítés után hétfőn hajnalban kezdődött, az oroszok győzelmével végződött. Másfélnapos elkeseredett küzdelem után

az orosz vörös hadsereg a nyugati frontszakaszon áttörte a kínai csapatok vonalát és elfoglalta *Mandzsuli* és *Dalarnor* kínai határvárosokat. A kínai csapatok, hír szerint, óriási veszteségeket szenvedtek. Az első jelentések szerint kétezer halottjuk van, közöttük rengeteg tiszt.

Az orosz haderő túlnyomó fölényben van a kínai csapatokkal szemben.

Ugy számbeli, mint felszerelés tekintetében. Az orosz gyalogsági támadást a tüzérségen kívül tankok készítették elő, úgy hogy a kínai állások már a gyalogsági roham előtt le voltak hengerelve. A másfélnapos ütközet alatt az oroszok bombavető repülőgépei állandóan bombázták a kínaiak felvonulási terepét és a frontnőgötti városokat.

A harc tevékenység most már az egész mandzsuri frontra kiterjedt

s a nyugati frontszakaszon végrehajtott sikeres támadás után az oroszok most már a keleti szakaszon is offenzívára készülődnek. Az orosz állások már közvetlenül *Msán* városa előtt húzódnak s orosz támadás fenyegeti *Blagovjevcsenszkkal* szemben fekvő *Heiho* városát is.

A nankingi kormánycsapatok, hír szerint, döntő

győzelmet arattak a lázadó *Feng* tábornok hadserege fölött. A nacionalista csapatok hadvezére, *Csang Kai Csek* táviratot küldött Nankingba, kérvénnyel, hogy a nemzeti hadsereg egyik hadosztálya elfoglalja *Linju* városát, a honani front egyik legfontosabb stratégiai pontját. A város birtokáért folyó csata a nacionalista csapatok fölényes győzelmével végződött.

A lázadó hadsereg huszezer embere a kormánycsapatok fogságába került.

Más forrásból érkezett jelentések szerint *Csang Kai Csek* távirata megfelel ugyan a valóságnak, elhallgatja azonban, hogy a *Linju* elfoglalását megelőző harcban a kormánycsapatok is óriási veszteségeket szenvedtek. A halottak és sebesültek száma állítólag négyezer körül jár.

Csang Kai Csek a döntő ütközet előtt állítólag békeajánlatot tett *Feng* tábornoknak, aki azonban a fegyverszüneti tárgyalások megkezdését egész sor feltétellel teljesítésétől tette függővé. *Csang Kai Csek* csak az egyik feltételt lett volna hajlandó elfogadni, amely szerint

a nacionalista kormány kifizeti a fellázadt hadosztály katonáinak hátralekös zsoldját.

Ennek ellenében a lázadók visszatértek volna helyőrségeikbe és újból alávetették volna magukat a nankingi kormány parancsának. *Feng* tábornok visszautasította az ajánlatot s a hátralekös zsoldok megfizetésén kívül még egész sereg politikai követelést is állított fel.

Taktikázással vádolja a francia sajtó
Magyarországot és Bulgáriát

A francia jobboldal offenzívát indít Briand ellen

Párisból jelentik: A sajtó terjedelmesen foglalkozik a keleti jóvátetelek kérdésével és a Szófiában történt diplomáciai lépéssel. Azt írták a lapok, hogy *Magyarország és Bulgária a halogatás taktikájához folyamodik* abban a reményben, hogy a hágai konferencián megőrzi szabad kezét, ott aztán gyerekiáték lesz számukra olyan kavarodást előidézni, amely lehetővé fogja tenni, hogy olcsón szabaduljanak.

A *Petit Parisien* a szófiái tüntetéseket gondosan megszervezett sajtóagitációnak tulajdonítja. A bolgár

sajtó mindennap a legcélzatosabb kommentárokkal kísértette a keleti jóvátetelek tárgyalására vonatkozó párisi közleményeket és ugyanazt a rendszert alkalmazza hónapok óta Budapesten is. *Ljapcev* jobban tenné, ha ebben a kérdésben nem követné gróf *Bethlen* politikáját.

A lapok részletesen foglalkoznak a szófiái diplomáciai közbelépéssel. Az *Echo de Paris* a következőket írja:

— A jóvátételi bizottság két héttel ezelőtt meg-

állapította, hogy Magyarországgal szemben nem tud eredményre jutni. Tegnap hasonló megállapítást volt kénytelen tenni Bulgáriára vonatkozólag is. Magyarország és Bulgária arra számítanak, hogy ellenállást tanúsítanak azzal a nyomással szemben, amelyet Párisban és Londonban gyakorolnak rájuk és cselekvései szabadságuk feladása nélkül várják be január első hetét, amikor a hágai értekezlet egybegyűl. Nem maradhatunk közömbösek — írja a lap — a keleti jóvátetelek fejleményeivel szemben. A gyakorlatban Bulgária szomszédai, a mi szövetségeseink, akár a *Young*-tervezetből folyó bevételek terhére, akár pedig a szövetségközi adósságok terhére fognak kárpótlást találni. Az eredmény hiba abban van, hogy a *Rajnavidék kiűrtését sohasem lett volna szabad megígérni mindaddig, amíg nem rendezték kielégítő módon a jóvátételi kérdések összességét.*

A *Petit Journal* szerint a hágai értekezlet január-ra való eltolása azzal a kettős előnnyel jár, hogy egyrészt *Cheron* pénzügyminiszter a költségvetés gondjaitól mentesülve vehet részt az értekezleten, másrészt elegendő idő marad a különböző kormányok rendelkezésére, hogy eszmecseré utján tisztázzák azokat a fontos kérdéseket, amelyek még rendezésre várnak, így például a magyar és bolgár jóvátetelek ügyét, amelyek tekintetében az albizottság nem tudta feladatát megoldani.

A *Tardieu*-kormány és a nacionalisták november 9-iki fegyverszünete rövidéletű volt. A Marin körül csoportosuló szélsőjobboldalnak és a *Franklin-Bouillon* hível támadásra készülnek *Briand* külpolitikája ellen. Politikai körökben arra számítanak, hogy ez a támadás a jövő hétre marad, amikor a külügyi költségvetést tárgyalják. Ugy látszik azonban, hogy *Franklin Bouillon* még ezt az időt sem akarta bevárni. *Franklin Bouillon* a Saar-tárgyalásokkal kapcsolatban interpellációt nyújtott be, amely már valószínűleg ezen a héten kibontja a küzdelmet. Az interpellációban felvilágosítást kér a külügyminisztertől, hogy mi bírta rá a francia kormányt arra, hogy siettesse a hivatalos tárgyalásokat a Saar-vidék feladásáról, mielőtt még a *Rajnavidék kiűrtésére* és a *Young*-terv életbeléptetésére vonatkozó tárgyalások befejeződtek volna. *Briand* valószínűleg azonnal válaszolni fog az interpellációra és feltehető, hogy ebben a kérdésben, *Tardieuval* az élén, az egész kormány melléje fog állni.

Véres összeütközés Varsóban
rendőrök és egyetemi hallgatók között

Tizenegy diák megsebesült

Varsóból jelentik: Szerdán este a lengyel diákság tüntetést rendezett a legutóbb megkötött lengyel-német kiegyezési szerződés ellen. A diákok a német követtség elé vonultak és ott akartak tüntetni, ebben azonban a rendőrség megakadályozta őket. A lengyel nemzeti demokrata diákszövetség állítása szerint a diákok és a rendőrök közötti összetűzés során tizenegy diák megsebesült. A rendőrök — diákszövetség szerint — indokolatlan brutalitással léptek fel a tüntetőkkel szemben s az egyik diákot puskatűl olyan súlyosan megsebesítették, hogy állapotja aggodalomra ad okot.

A nemzeti demokrata diákság egyébként csütörtökre újabb uccai felvonulást és tüntetést tervezett a német-lengyel kiegyenlítő szerződés ellen, amely tudvalevően kimondja, hogy egyik kormány sem kobozhatja el a jövőben a másik állampolgárainak vagyonát. A nemzeti demokrata érzelmi diákság már szerdai nagygyűlésén határozati javaslatban tiltakozott az egyezmény ellen s ezt csütörtökön meg akarja ismételni az uccán. Ellenőrizhetetlen hírek szerint a diákság vezetői felszólították a diákokat, hogy a csütörtöki tüntetésre fegyverrel jöjjenek el, mert elkerülhetetlen lesz az összecsapás a rendőrséggel.

Elhúzódik a csehszlovák kormányválság

Prágában a parlament feloszlását várják

Prágából jelentik: Udrzal ideiglenes miniszterelnöknek kormánykoalíció szervezésére írváló kísérletei eddig nem jártak sikerrel. Ujabbán ismét a »vörös-zöld koalíció« terve került előtérbe, az agráriusok, a szociáldemokraták és Benes cseh nemzeti szocialistáinak részvételével. Végleges megállapodás azonban még nem történt s számolnak azzal, hogy ezen az alapon nem is sikerül a megegyezés. A Slovenska Politika szerint Udrzal rövidesen befejezi tárgyalásait, akár sikerrel járnak azok, akár nem sikerül a kormányalakítás.

Udrzal kudarc esetén Hempel szociáldemokrata vezér kap megbízást a tárgyalások vezetésére és ha az ő munkája is sikertelen volna, akkor Benes lesz a designált miniszterelnök. A lap szerint lehetséges, hogy Benes fog következni hivatalnok-kormányral, de azzal is számolni kell, hogy az új cseh parlament egyetlen ülést fog tartani, amelyen felolvassák Massaryk elnök feloszlató levelét és azonnal kiírják

az új választásokat. Remélik azonban, hogy erre még nem kerül sor.

Udrzal

Izgalmas epizódok a newyorki összeomlás napjaiból

Asszonyok, akik fehéreneműjüket adják el, cégek, amelyek máról-holnapra eltűnnek a piacról

Newyorkból jelentik: Az amerikai üzletemberek viharálló vitalitását, semmiféle összeomlástól vissza nem rettenő, minden helyzetben magát feltaláló üzleti készségének jellemző példáját adja az a hirdetés, amely az egyik vezető newyorki napilapban jelent meg. A hirdetésben, melynek rajza boldog családi kört ábrázol, egy bankcég ajánlja az egyik pénzügyi el-sőrangban garantált kötvényeit. A hirdetés szövege körülbelül a következő:

Zavartalan boldogság...

A családapá nem spekulál, nem kockáztatja övének jövőjét, vad szerencsejátékkal nem szalad barátainak homályos tippjeit után, nem vesz részt a vad részvényspekuláció forgatagában... Kötvényt vesz, amely biztonságot nyújt és a kellemes meleg, békés családi kör jövőjét nem fenyegeti elsüllyedéssel.

Az ilyen hirdetések tekintélyes számmal jelennek meg az amerikai lapokban és ezek az első fecskék a bondpiac feltámadásának. Egy másik hirdetés a következő címmel jelent meg:

Vissza a biztonsághoz és a legitim jövedelmekhez. Vissza az állandó 6 százalékos ingatlan-jövedelemhez. Ha francia kötvényeket vesz, nem a jövőt számította le, hanem az eredményteljes múltat és a fejlődést jelent.

Nem lehet panaszkodni, hogy a bondpiaszírozó bankházak aludnának. Szinte órák alatt léptek előtérbe az eddigi rezerváltágukból, gőzerővel igyekeznek kihasználni a jövő konjunkturáját, a pillanatnyi tér-előnyt.

*

A newyorki tőzsdekrach kedves apróságai közé tartozik, hogy még a Délsarkról is izgatottan érdeklődtek az árnyalam iránt. Ugyanis a Byrd-féle expedíció tagjai állandó rádióösszeköttetésben állnak Newyorkkal és egyébiránt is érdeklődnek, mint a tőzsdei kurzusok iránt. Az expedíció egyik tagja az elindulás pillanatában vásárolt egy nagyobb pakett repülőgép-részvényt, melyen kezdetben sokat keresett, végezetül azonban az ingét is elvesztette rajta. »Nem baj, — mondják neki társai —, neked legalább nem kell a látszatot megőrizned...«

*

A tőzsdekrachból a sajtó nemzeti kérdést csinált. A tőzsdei beszámolóban még két szó szerepel anynyiszor, mint a Wall street. »Nemzeti érdek...« Az egyik automobilgyár oldalos hirdetésekkel hozza a közönség tudomására, hogy a prosperitás fenntartásának segítségére és a Wall street alátámasztására milyen leszállítja árait. Ebből látható, hogy az ipar vezetői mennyire tisztán látják az összefüggést a közönség vásárlóereje és a newyorki tőzsdekrach között. Sajnos, azonban egy gyár sem fogja tudni annyival leszállítani az automobilok árát, mint amennyivel a részvények visszaestek.

*

Most érkeznek Európába azok az amerikai lapok, melyek a tőzsdepanik legizgalmasabb napjaiban je-

lentek meg az Egyesült-Államokban. Ime néhány szemelvény a tőzsdepanik óráiban megjelent lázas riportokból:

A newyorki értéktőzsdén bekövetkezett borzalmas méretű árzuhanást azok az amerikaiak is megéreztek, akiket a nagy katasztrófa Párisban talált. Azt mondják, hogy mikor a rossz hír megérkezett, olyan jelenetek játszódtak le, mint 1914-ben, amikor az egész világot bejárta a nagy háború kitörésének híre. Százzal vannak olyan amerikaiak Párisban, akik eddig kímélődtek, sőt gazdagok voltak, akiket azonban a tőzsde szeszélye tönkretett s akik most kétségbeesve szaladgálnak segítségért.

Azok a brokercégek, amelyek közvetlen összeköttetésben állnak a newyorki tőzsdével, ügyfeleiket állandóan felvilágosították a helyzetről. Helyiségeik zsúfolva voltak aggódó és reszkáló emberekkel, akik halálsápadtan figyelték a tönkremenetelüket jelentő számokat.

Az amerikaiak valósággal megostromolták a bankokat és utazó-irodákat, hogy utazó csekkjeiket, hitelleveleiket minél előbb beválthassák és ha maradt még annyi pénzüg, mely elég a hazautazásra, azonnal induljanak vissza. Nagyon sokan csak kölcsön-pénzzel tudnak hazajönni, kölcsönt azonban rendkívül nehéz szerezni, mert a bankok utasították hivatalnokait, hogy a legnagyobb óvatossággal járjanak el ebben a tekintetben.

Mások lázas sietséggel iparkodnak ékszereiket eladni, amiket pedig mostanában vásároltak, amikor még gazdag embereknek tekintették magukat. Azok az ékszeresek, ahol az amerikaiak vásárolni szoktak, azt mondják, hogy a vevőknek legalább fele kétségbeesetten igyekeznek visszaadni az ékszereket s örülnek, ha a felét megkapják annak az összegnek, amit érték fizettek.

Amerikai nők, akik tönkrementek, a lapok kihirdetése után is próbálják ékszereiket eladni, de ezek mellett szívesen eladják a szőrmekabátjaikat, estélyi ruháikat, kalapjaikat, sőt az alsóruháikat is. A szülődák, ahol legtöbbször amerikaiak tartózkodtak, rohamosan ürülnek ki. Egy volt gazdag sebtében visszavont egy gazdag lakomát, amelyet az előző napon harminc vendég számára rendelt meg egy előkelő étteremben. Csak az asztalra kerülő virág kétszáz dollárba került volna, de a rendelést ezt sem tudta megfizetni. Aki nem váltotta meg előre az elsőosztályú hajójegyét, örül, ha második vagy turista-osztályon hazajuthat. Tömegesek nő visszavonta a ruharendeléseit, mert képtelen volna kifizetni őket.

A newyorki értékpapirtőzsdén a kirendelt különítményeket visszavonták és a kíváncsiak künn ácsorgó serege is alaposan megcsappant. Természetesen nagyon sok lejt kismember jár-kel a tőzsdén, hogy meggyőződjék veszteségeiről s várják, hogy az értékpapírpiacon talán nagyobb mértékben megerősödjék. Ebben egyébként nagyon sokan reménykednek, bár nem sok alap van rá.

Általában megállapították, hogy a nők sokkal higgyalabban és nyugodtabban viselik el veszteségeiket, mint a férfiak.

A Wall street képe különösen kísérteties volt azon a napon, mikor a tőzsdei forgalmat beszüntették és a tőzsdecégek alkalmazottai csak azért gyülekeztek össze, hogy az üzleteket kollacionálták. A tickerek és a tőzsde egyéb technikai segédeszközei nem működtek, az arcokon hallatlan izgalom ült, mely csak fokozódott azáltal, hogy az egyre-másra érkező vad hírek között sem volt szabad üzletet kötni. A tőzsdetáncos szigorú felügyelete mellett kizárólag a technikai munkálatokat volt szabad lebonyolítani, hogy az előző lázas tőzsdénapok zavaros helyzetét tisztázzák.

A Wall streeten nagy embercsoportok álltak, olyan arcok tüntek fel azokon a napokon a banknegyedben, melyek azelőtt sohasem voltak láthatók ott. Rengetegen jöttek ugyanis Newyorkba, hogy a banknegyedet lássák a pánik izgalmas napjaiban. Ezek mind ott ácsorogtak a tőzsde, a National City Bank és a Morgan Bankház körül.

Életbelép Noviszadon az új cégtáblaadó

Noviszad város pénteki közgyűlésének programja

Noviszadról jelentik: A város képviselőtestülete pénteken délután közgyűlést tart, amelynek napirendjén több fontos tárgy szerepel. A városi tanács be fogja jelenteni a közgyűlésnek, hogy Öfelsége Alek-szandar király és Zsvikovic Petár miniszterelnök megköszönték a város hódoló, illetve üdvözlő táviratait. A városi tanács bejelent a közgyűlésnek, hogy a pénzügyminiszter jóváhagyta a város új illetékszabályzatát, amely több illetéknek leszállítását és néhány új illeték bevezetését tartalmazza. Ilyen új illeték a cégtáblaadó, amely a költségvetés szerint a városnak 3-400.000 dinár évi jövedelmet biztosít. Viszont a város az autóilletékek leszállítása következtében, ugyanannyi bevételtől esik. A keddi gazdasági és pénzügyi bizottsági ülésen dr. Borota Branzsláv polgármester, aki a bizottság elnöke volt, összehasonlításképpen megemlítette, hogy Split városa az ott letelepedett tizenöt bank, illetve bankfiók cégtáblaadója fejében 750.000 dinár évi illetéket vetett ki, míg Noviszad városa ugyanezen címen szintén tizenöt banktól csak 80.000 dinár bevételt irányzott elő, úgy-hogy a noviszadi cégtáblaadó aránytalanul alacsony.

A tanács bejelent a közgyűlésnek, hogy a belügy-miniszter jóváhagyta a városi tisztviselők új illetmény-szabályzatát. A gazdasági bizottság tárgyalta Radivojevic Szevan noviszadi mérnöknek azt az ajánlatát, amely szerint 3.68 dináros egységi áron négyzetméterenként vállalja az általa készített utak és-uccák, járkáiban tartását. A gazdasági bizottság nem fogadta el az ajánlatot. A bizottság utasította a tanácsot, hogy terjesszen a közgyűlés elé javaslatot arról, hogy hogyan lehetne a városi légszuszgyár kátránymellékterményét a városi makadámutak fenntartására felhasználni. Ugyanis jelentéktelen befektetéssel lehetővé válna a légszuszgyári kátrány ilyen célra való értékesítése.

A bizottság pártolólág terjeszti a közgyűlés elé a tanácsnak azt a javaslatát, hogy a Primorszka uccát, a Futaki uccától a Nemacska uccáig, továbbá a Szrem-szka uccában a Königsfelder-féle szuszgyár előtti részt aszfaltjárdával burkolja.

Nikolic Zsárko és társai gazdálkodók kérvénnyel fordultak a városhoz, hogy az ugynevezett tűzvonalat, — amelyen belül tűzveszélyes üzemeket nem szabad létesíteni, — terjessze ki a Tamerini uti Kralj Petár csatorna hídjáig és a tűzvonalon belül levő fátelpeket a csatornán túli területre telepítsék át. A gazdasági bizottság úgy határozott, hogy ezt a kérdést le-vészlik a napirendről és a legközelebbi közgyűlés napirendjére tűzik.

Nikolic Milán nyugalmazott hadbíró-tábornok, a miniszterelnökség igazságügyi főinspektora, aki nyolc éven át állomásozott Noviszadon, annakidején kedvezményes áron telket kapott a várostól házépítési célokra. Most tekintettel arra, hogy elköltözött Noviszadról, a telek eladásí tilalmának feloldását kérte. A gazdasági bizottság különös tekintettel azokra az érde-tekre, amelyeket Nikolic Milán tábornok a város és a katonai kincstár közt a hídszomszolgálat ügyében folytatott tárgyalások alkalmával szerzett, a kérelmet teljesítette. A noviszadi »Kulpin« konzervgyár szintén városi telket vásárolt annakidején, amelyeket a város bizonyos megszorításokkal adott át és a megszorításokat telekönnyvíleg biztosította. A »Kulpin« gyár a megszorítások feloldását kérte, amit a város gazdasági bizottsága most teljesített. A mezőgazdasági elő-mozdításról szóló törvény egy mezőgazdasági bizottág alakítását teszi szükségessé és a gazdasági bizottág javaslatot tesz a közgyűlésnek, hogy a bizottságot miképpen alakítsák meg. A gazdasági bizottság elfogadta a technikai középiskola gondnokságáról szóló új szabályrendelettervezetet, azonkívül egy albizottságot küldött ki az 1930. évre szóló jótékonyági köz-művelődési és szociális egyesületi szubvenciók meg-állapítására.

A közgyűlés pénteken délután négy órakor kezdődik.

Egyetemi internátus és menza létesül Szuboticán

A Szeptoszt nevű akadémiai segélyegylet mozgalma

A szubotici jogi fakultás hallgatói néhány évvel ezelőtt Szeptoszt néven diáksegélyegyletet alakítottak. A Szeptoszt minden támogatás nélkül eddig is szép munkát végzett a diákok anyagi helyzetének javítása tekintetében, de ezt a munkát most szélesebb alapokra akarják fektetni.

A Szeptoszthoz tartozó egyetemi hallgatók szerdán értekezletet tartottak, amelyen megbeszéltek a teendőket. Elhatározták, hogy a Szeptoszt évi közgyűlését vasárnap tartják meg a fakultás épületében és azon a tisztikar választáson kívül fontos ügyeket fognak tárgyalni. Az »Uj Jugoszlávia« csoport köré tömörülő egyetemi hallgatók az értekezleten győztek azzal az indítványukkal, hogy az egyesület alapszabályait meg kell változtatni. Az új alapszabályokban módot kell adni a vezetőségnek, hogy nemcsak Szuboticán, hanem az egész dunai bányásiban tudományos és népszerű előadásokat, mulatságokat rendezzen, amelyek tisztá jövedelméből az egyetemi hallgatók részére internátust és menzát létesítenének. A fakultás épületében volna elegendő hely a diákok elhelyezésére, de hutorra nincs semmi fedezet. Nagy gondot okoz a diákságnak az is, hogy nincs menzája.

A szubotici jogi fakultásnak mintegy háromszáz hallgatója van, akiknek legnagyobb része vidéki és ezek méltó elhelyezéséről és olcsó étkezéséről akar gondoskodni a Szeptoszt. A vezetőség a jövő hét elején küldöttségileg fogja kérni a szubotici jogi fakultás tanári karát, hogy támogassa ezt a mozgalmat és a Szeptoszt rendezésében tartsanak előadásokat.

A városi tanács, mint a Napló munkatársa értesül, szintén támogatni fogja az egyetemi hallgatók mozgalmát és mindent elkövet, hogy a diákoknak rendszer otthonuk és menzájuk legyen.

Küldöttségjárás a dunai bányánál

Popovics Dáka bán és Misovics Vidoje segédhán a zsidóság szerepéről

Noviszadról jelentik: Popovics Daka bán naponta fogadja az üdvözlésre érkezőket és mindazokat, akik bármilyen panasszal fordulnak hozzá. A báni előszobán naponta a legkülönbözőbb emberek a legkülönbözőbb bajokkal és panaszokkal gyűlnek össze, hogy a bánás legfelsőbb faktortól kérjenek segítséget. Egyetlen napon közel negyven embert fogad a bán, nem számítva azt, hogy gyakran igen népes küldöttségek keresik fel. A kiosztogatott számokat már kora reggel szétkapkodják.

Szerdán különösen népes volt a báni előszoba. Deputációk után vonultak fel. Kora reggel magánjellegű látogatás keretében tisztelgett Popovics Daka bánnál Manojlovics Milan nyugalmazott vasútigazgató, a szubotici villanygyár igazgatója. A délelőti fogadtatások megkezdésekor elsőnek a noviszadi zsidó hitközség tisztelgett a bánnál. A küldöttséget dr. Kiss Hinkó főrabbi vezette. A küldöttség előzőleg Misovics Vidoje segédhán üdvözölte, aki barátságosan fogadta a zsidó hitközség deputációját, amelynek egyes tagjaival hosszasan elbeszélgetett. A segédhán emondotta, hogy mint Szerbia szülőne nem ismer különbséget a felekezetek közt, mert a zsidók Szerbiában ugyanolyan hűséggel és odaadással teljesítették hazafias kötelességeiket, mint a pravoszlávok. Felemlítette Amán zsidó hadnagy csodás magatartását, aki hősiességével élete árán mentette meg az épen pihenő szerb hadsereget nagyobb veszteségektől. Misovics segédhán emondotta még, hogy Szerbiában öt évig lakott egy zsidó család házában és olyan szoros barátság keletkezett köztük, hogy amikor eltávozott, szinte sírtak utána, mint egy családtag után. Franciaországban és mindenütt, ahol hivatali működése közben megfordult csak becsülni tanulta a zsidóságot és reméli, hogy itt is hasonló magatartást fog tapasztalni a zsidóság részéről. Végül biztosította a zsidóságot a legnagyobb jöndulatáról.

Popovics Daka bán, akit ezután keresett fel a küldöttség, szívélyesen fogadta a tisztelgőket és megelégedést fejezte ki a fölött, hogy a zsidóság vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül példaadó módon jár el a jótékonyaság terén.

Ugyancsak szerdán délelőtt tisztelgett a bánnál a noviszadi ipartestület és iparosbetegsegélyező egyesület együttes küldöttsége, amelyet Abramovics Milan ipartestületi elnök és Grkinics Szava, az iparosbetegsegélyező egyesület elnöke vezetett. A küldöttség üdvözölte a bán mindkét testület nevében és Popovics Daka bán, megköszönve az üdvözlést kijelentette, hogy behatóan fog érdeklődni működésük iránt és amennyire tőle telik támogatni fogja.

Egyik legérdekesebb szerdai küldöttség volt az, amely a szerémségi Kresadin községből érkezett a bán üdvözlésére. A küldöttséget sem jogász, sem községi bíró nem vezette. A kis község huszonkét gazdálkodója, öregek és fiatalok eljöttek, hogy lássák a bán és hogy elpanaszolják azokat a sérelmeket, amelyek a

Ma már

a felállított rádiók száma

nem a vasalt nadrág, vagy a szappanfogyasztás, hanem

a kultura fokmérője. Mindenki legyen tehát rádiója, mint ahogy ma már szappant is használ mindenki. Legolcsóbb beszerzési forrás, legdusabb választék mindenki részére

KONRATH D. D.

speciális rádiószaküzlet SUBOTICA, valamint összes fiókjai és viszontelárusítói

magas jövedelmi adó által érték őket. A bán ezt a küldöttséget is a tőle megszokott szívélyességgel fogadta, az egyszerű emberekkel elbeszélgetett és panaszukra vonatkozóan kijelentette, hogy amennyire tőle függ, mindent el fog követni, hogy panaszuk orvoslásra találjanak.

Szerdán délután a bánati Vraacingaja község küldöttsége kereste fel a bán. A küldöttség Merjanics Nikola községi bíró vezette, aki üdvözölte a bán és a község nevében arra kérte, hogy a tartományi főispán által felmentett községi jogzót helyezze vissza állásába. Popovics Daka bán a küldöttségnek megígér-

te, hogy az ügyet behatóan tanulmányozni fogja és a lehetőségek szerint teljesíti a kérést. Ugyancsak szerdán délután fogadta a bán Bocsár község deputációját is. A küldöttség vezetője közölte Popovics bánal, hogy a községben közadakozásból emlékoszlópot emeltek a felszabadulás emlékére. Az emlékoszló innoptéves leleplezése december 1-én lesz és a bocsáriak kérték a bán, hogy vállalja el az innopté védnökségét, továbbá, hogy személyesen vegyen részt az innopté. A bán kijelentette, hogy a védnökséget elvállalja és kilátásba helyezte, hogy december 1-én személyesen is lelátogat Bocsárba.

Gyógyíthatatlan beteg leányát megölte egy amerikai bankár

A gyilkos apa öngyilkosságot követett el

Newyorkból jelentik: Minnesota állam Two Harbour városában a First National Bank ottani intézetének elnöke, Barton bankár, agyonlőtte tizenhétéves leányát, azután öngyilkosságot követett el. A leány gyógyíthatatlan tüdőbajban szenvedett és állapota az utóbbi napokban már annyira rosszabbodott, hogy az orvosok lemondtak minden reményről.

Kédden szanatóriumba kellett volna szállítani és az apa maga vállalta a betegszállítását. Két karján levitte a leányt autójába, majd utasítást adott a sofőr-

nek, hogy hajtson a szanatóriumba. A sofőr elindult, alig haladt azonban néhány száz métert, a kocsi belsőjéből gyors egymásutánban két revolverlövés dördült el.

Mire a kocsi megállt, már minden segítség késő volt. Barton bankár két golyóval agyonlőtte leányát és halántékán lötte magát. A tragédia óriási részvétet keltett a városban, ahol a bankár és leánya a társaság kedvenc tagjai voltak. Bartont és leányát szorosan átkarolva találták meg az autóban.

A föld- és házadókiivetések revízióját kérték Szombor város közgyűlésén

A többi várossal együtt indítja meg akcióját Szombor

Szomborból jelentik: A város képviselőtestületének rendkívüli közgyűlését szerdán délután három órakor nyitotta meg dr. Makszimovics Szevén polgármester és azonnal megkezdtek a közgyűlés napirendjén szereplő két ügy tárgyalását.

Dr. Radács Lázár és huszonnégy társa a magas földadó kiivetések ügyében beadvánnyal fordultak a városhoz és kérték, hogy a város tegye meg a szükséges lépéseket az adó leszállítása ügyében. Az indítványhoz elsőnek Lalosevics Gyurica nagybirtokos szolt hozzá, aki Radács Lázár és társainak indítványát elfogadva azt ajánlotta, hogy az ügy elintézésére küldjenek ki deputációt, amely eljár az illetékes minisztériumnál. Indítványozta, hogy ne csak a földadó leszállítását, hanem az adótörvénynek a földadóra vonatkozó szakasza módosítását is kérjék. Dr. Radács Sziima hozzájárult az indítványhoz, de kijelentette, hogy céltalan lenne a törvényszakasz módosítását kérni, mert a hiba nem abban, hanem a kataszteri tiszta jövedelmek téves valorizációjában rejlik. Az új kataszteri tiszta jövedelmet, vagyis a földadó alapját úgy állapították meg, hogy a háboru előtti kataszteri tiszta jövedelem harmincnégyeszeresét vették alapul. Ez a számítás azonban téves és nem felel meg a jelenlegi gazdasági viszonyoknak. Ma legfeljebb csak a békbeli földjövdelem tizenötöszeresét szabad venni alapul. Dr. Radács azt ajánlotta, hogy a kataszteri tiszta jövedelem megállapításának revízióját kérjék a minisztériumban. Közölte a szónok, hogy a szubotici gazdasági testületek hasonló akciót indítottak és memorandumot is készítettek. Indítványozta, hogy lépjenek érintkezésbe a szubotici gazdasági körökkel és a várossal és együttesen vesszék tovább az akciót, amely ilyen módon nagyobb kilátásokkal kecsegtet.

Dr. Vukovics Grga indítványozta, hogy ne csak a földadó ügyében járjanak el, hanem kérjék, hogy a házadókiivetéseket is vegyék revézoló alá. Tapavica Sime vázolta Szombor jelenlegi gazdasági helyzetét.

Amióta a tartományi közigazgatás megszűnt és a hatalmas megyeháza üresen kong, azóta Szombor halott város benyomását kelti. Nincs forgalom és mintha Szombort kikapcsolták volna az élet vérkeringéséből. A város sokat veszített tekintélyéből és befolyásából és ezt a visszacsúszást egyaránt megérzi a mezőgazdaság, a kereskedelem és az ipar. Indítványozta, hogy kérjék a jövedelmi adókiivetések revízióját is.

Tapavica Sziime elfogadta az előtte elhangzott indítványokat azzal, hogy a küldöttségbe, amely a földadó kiivetések ügyében a minisztériumban eljár, a mezőgazdasági érdekelteken kívül vegyék be az iparos és kereskedelmi osztályok kiküldötteit is.

Dr. Veszelinovics Milorád szólalt fel azután és indítványozta, hogy mielőtt a memorandumot elkészítenék, lépjenek érintkezésbe más városokkal és azok gazdasági alakulataival, amelyek már ebben az ügyben eljárak és kérjenek azoktól felvilágosítást az ügy egyes részeire vonatkozólag. Szombor város memorandumát a már leszürt tapasztalatok figyelembevételével állítsák össze.

Ezt és általában a közgyűlésen elhangzott összes indítványokat a közgyűlés elfogadta és elhatározta, hogy a memorandumot huszonégy óra leforgása alatt dr. Makszimovics Szevén polgármester irányítása mellett megszövegezik. Ezután megválasztották azt a küldöttséget, amely a város memorandumát a minisztériumba viszi. A küldöttség tagjai Radács Györgye, dr. Masirevics Mihajlo, Lalosevics Gyurica, Krisztoforovics Iván, Nasztasics Ljubomir, Bosnyák Iván és Jozics Sime.

Ezután megválasztották a mezőgazdasági bizottságot, amelynek tagjai lettek: Nasztasics Ljubusa, Vámoscher Andor, Bosnyák Iván, Jozics Sime és Lalosevics Gyurica.

A közgyűlést öt órakor zárta be dr. Makszimovics Szevén polgármester.

Itéletidő Angliában és Olaszországban

Katasztrófális áradásokat okoztak a nagy esőzések

Londonból jelentik: Az újabb felhőszakadások következtében Délwales folyói, különösen a Taife és a Rhondda példátlan gyorsasággal megdagadtak, gátakat, hidakat szakítottak át, vasúti töltéseket mostak el, úgyhogy a vágányok a levegőben lógnak. A vasúti forgalom több helyen megakadt. Számos folyómenti helységet oly gyorsan borított el az ár, hogy például a Rhondda völgyében a rendőrség és a hatóságok a felbontott háztetőkön át mentették ki a lakosokat. Egyes országutakat négy láb magasságban borított el a víz. A lakosok a háztetőkre menekültek és több ember a vízbe fullt. A menekülők segélyezésére gyűjtés indult meg.

Rómából jelentik: Olaszországban újra nagy viharok törtek ki. A nagyarányú esőzések következtében a folyók ismét áradnak. Rómában orkányszerű vihar dühöngött és a mélyebben fekvő városrészeket elöntötte a Tiberis. Vidéken a téli vetésnek rendkívül sok kárt okozott a rossz időjárás.

A földművelésügyi miniszter a telepések támogatásáért

Mezőgazdasági előadásokat tartanak és tanfolyamokat rendeznek a telepeken

Beogradból jelenti az Avala: A dobrovoljácok, opátusok, telepések és egyéb agrárérdekeltek telepére, illetőleg ezek gazdasági és kulturális fejlesztésére eddig se a mértékadó hivatalos körök se pedig a magánkezdeményezés nem fordított elég gondot. Különösen hiányzott a szakszerű tanácsok és oktatás formájában jelentkező morális támogatás, amely jelentékeny pszichológiai befolyást gyakorolt volna a telepésekre, akik így könnyebben találtak volna magukat bele az új helyzetbe és inkább otthon érezték volna magukat az új körülmények között. Dr. Franges Otton földművelésügyi miniszter most leiratot intézett a bánokhoz, amelyben kötelességükre tette, hogy a legnagyobb figyelmet fordítsák a bánásg területein élő telepésekre.

A bánok mindenekelőtt el fogják rendelni a mezőgazdasági szakreferenseknek, hogy a járási mezőgazdasági referensek közreműködésével előadás- és kurzusprogramot állítsanak össze. Az állatorvosi referensek a járási referensek közreműködésével sűrűn fognak állatorvosi jellegű előadásokat és kurzusokat tartani az egyes telepeken. Az egyes községi jegyzőknek gyakrabban meg kell látogatniuk a telepeket és különös gondot kell fordítaniuk a szövetkezetek létesítésére irányuló propagandára. A mezőgazdasági referenseknek a megtartott előadásokról jelentést kell tenni a bánoknak, akik a jelentések alapján javaslatot tesznek a miniszternek a további tennivalókról.

A rejtélyes benzincsatorna

A mitrovicai Jadran-szállóban történt halálos tüzeset ügyét újra tárgyalja a bíróság

Oszijekről jelentik: Az oszijekai törvényszék kedden igen bonyolult ügyet tárgyal. A vádlottak padján Lunjevics Vicka volt szremszka-mitrovicai vendéglős, a Jadran-szálloda tulajdonosa ült, aki ellen az volt a vád, hogy felgyújtotta a szállodáját s a tüzoltárnál két tüzoltó életét vesztette, ötven pedig súlyosan megsebesültek. Ebben az ügyben a mitrovicai törvényszék egy ízben már hozott ítéletet és a vádlottat huszévi fegyházra ítélte. Az ítéletet a felsőbb bíróságok is jóváhagyták. Lunjevics védője azonban új bizonyítékok alapján perújítást kért, amit a semmitörvényű el is rendelt s a bűnper letárgyalására az oszijekai törvényszéket delegálta.

Kedden került újból a vádlottak padjára Lunjevics Vinkó. Az elítélt a fogházban súlyosan megbetegedett, úgyhogy hordágyon vitték a tárgyaló terembe. Az elnök kérdésre elmondta, hogy 48 éves, podgorici s két ízben volt büntetve. Először hét és fél évet kapott hamis pénz forgalombahozásáért, azután verekedésért volt elítélve. Lunjevics az általános kérdésekre történt kihallgatása során annyira rosszul lett, hogy a bíróság a tárgyalást el akarta napolni a vádlott azonban ragaszkodott annak megtartásához. Az elnök tehát egy nyugdíjat hozatott a terembe s Lunjevics fekvő tét vallomást. Tagadta, hogy ő gyújtotta fel a szállodát, azonban az ő gyanúja is az, hogy gyújtogatás történt. Tanúkkal tudja bizonyítani, hogy a kritikus napon nem volt Mitrovicán, hanem Oszijeken, ahova egy váltóúgy elintézése miatt utazott. Meg is nevezte a tanukat, akikkel Oszijeken tárgyalt. A bíróság ki is hallgatta a tanukat. Belity Jerolim és Poje Franjo tanuk igazolták a vádlott állítását és elmondták, hogy szeptember 4-ikén látták a vádlottat Oszijeken Sisarics Klementa vendéglőjében, sőt beszéltek is vele. Egy másik tanu azonban azt vallotta, hogy a tűz éjszakáján éjfélkor látta a vádlottat a mitrovicai pályaudvaron, ahol a vonatra várt. A

vádlott tagadta ezt. Azt vallotta, hogy szeptember 3-án utazott Oszijekre, de mivel iratok hiányoztak, visszautazott Mitrovicára, de a legelső gyorsaló ismét visszatért Oszijekre. Ez szeptember 3-ikán volt. A tanu ő szerinte egy nappal tévedett.

A tanuk kihallgatása még komplikáltabbá tette az ügyet. Az ujravételei tárgyaláson bizonyítást nyert, hogy a tűz gyújtogatásból eredt. Azon a helyen, ahol a tűz kiütött, petroleumos és benzines edényeket találtak. Ezenkívül megállapították, hogy a ház egyik részéből a másik részébe egy csatorna vezetett,

amelyben benzin volt, a csatorna vége a benzintartályba vezetett. A csatorna végén gyújtották a tüzet, amely azután végig szaladt a csatornán és elére a benzines medencéit és ekkor történt a robbanás, amelynek két halálos áldozata lett. A vádlott tagadta, hogy a benzincsatornáról tudomása lett volna.

A bíróság a tárgyalás folytatását e hó 25-ikére elnapolta, mert még tizenhat tanut kell kihallgatni. A legközelebbi tárgyaláson kihallgatják a szakértőket is.

A vádlottat a tárgyalási teremből hordágyon vitték ki és mindjárt a kórházba szállították.

Január 5-ikén esküszik az olasz trónörökös

Történelmi felvonulást és fényes ünnepségeket rendeznek Rómában az esküvője alkalmából

Rómából jelentik: A Quirinalban nagyarányú előkészületek folynak Umberto trónörökösnek Marie José belga királyi hercegnővel kötendő házasságával kapcsolatban. A trónörökös maga vezeti a Quirinalban levő Capella Paulina kápolnában a díszítési munkálatokat, miután az esküvőt itt tartják meg. Eredetileg az volt a terv, hogy az esküvőt szertartást a Santa Maria degli Angeli-templomban tartják meg, ahol annak idején az olasz királyi pár esküdtött, azonban Umberto trónörökös lemondott erről a tervről, miután az utóbbi időben Diaz tábornok földi maradványait ebben a templomban helyezték el. Valószínűleg Gamba turini kardinális fogja az esketési szertartást végezni, nincs azonban kizárva, hogy esetleg Massa bíboros fogja a trónörökösöt megesketni, tekintve, hogy baráti kapcsolatok fűzik az olasz királyi családhoz.

Az esküvő napját január 5-ikébe állapították meg. A trónörökös esküvőjét a legragyogóbb pompával az olasz királyi ház tradíciói szerint tartják meg. A trónörökös azon a díszhintón, amelyen II. Viktor Emánuel ment annak idején esküvőjére, fog a templomba hajtani és a díszhintót nyolc fehér paripa fogja huzni. Rómában az esküvő alkalmával nagy történelmi felvonulást rendeznek az olasz nemesség részvételével.

A fiatal pár azonnal az esküvő után látogatást tesz a Vatikánban a pápánál és ez alkalommal a Szent-anya nagyon értékes ajándékokat fog a trónörökösnek és feleségének átnyújtani. Ami az egyéb esküvői ajándékokat illeti, úgy Umberto trónörökös, mint menyasszonya azt a kívánságukat fejezték ki, hogy tekintsenek el a nászajándékok küldésétől és az erre szánt összegeket fordítsák jótékony célra.

Volt ellenségek közös békeünetetése

Egy német és egy angol tengerésztiszt békebeszéde

Londonból jelentik: A Népszövetségi Unió readingi propagandagyűlésén kedden egy volt német tengerészkapitány és egy volt angol tengerésztiszt együtt jelentek meg a szöszöken és békebeszédet mondtak. A két tengerésztiszt: a német Ernst Hashagen és az angol Normann Lewis először 1917-ben találkoztak a német U 62. tengeralattjáró fedélzetén, amelynek Hashagen volt a parancsnoka. A német tengeralattjáró megtorpedózott egy ugynevezett Q-hajót, amely angol kereskedelmi hajók külső formáját öltve, voltaképpen a tengeralattjárók illúziójára és elpusztítására szolgált és az ellenséges hajó parancsnokát Normann Lewis kimentette a tengerből. Az angol tiszt tizenkilenc napot töltött a német tengeralattjárón, ahol igen udvariasan bántak vele. Mielőtt a tengeralattjáró előre volna Helgolandot, a két ellenséges tiszt szoros barátságot kötött, mielőtt Lewis hadifogságba került volna. Most találkoztak azóta először Londonban, ahova Hashagen Lewis

meghívására érkezett. A volt angol tiszt felkérte német bajtársát, hogy Népszövetségi Unió ülésén mondjon beszéde.

— Meg vagyok győződve — írta Lewis levelében — hogy együttes megjelenésünk ugyanazon a szöszöken bizonyos mértékben kifejező szimbóluma lesz annak, amit a Népszövetség akar.

Érdekes békepropagandát jelent egy Észak-Franciaországban angol kezdeményezésre létesített »béke-terület« is. Az angol Reverend Clayton iniciatívájára, aki a háború alatt sokat tett az angol katonák érdekében és üdülőthont is létesített számukra, megvásárolták az északfranciaországi Messines és Kemmel közötti ut mentén fekvő »bombakráter«, hogy ott »béke-terület« létesítsenek. A terület egyik tulajdonosa a Tabot House Angliában sok szervezettel tart fenn és célja a megértés és a béke propagálása. Hasonló szervezeteket másutt is fognak alapítani.

Huerta, a száműzött mexikói elnök énektanár lett Hollywoodban

Nagy sikerei vannak új énektanítási módszerével

Ritka eset, hogy egy hatalmas köztársaság elnöke — énektanár legyen. Természetesen ma már nem áll a köztársaság élén, de még nem is olyan régen Adolfo de la Huerta, úgy ismerték, mint a mexikói köztársaság elnökét. Egy napon Huerta arra ébredt, hogy vége a hatalomnak, a tekintélyes pozíciónak, már nem elnök, sőt honfitársai száműzték az országból.

Az ilyesmi Mexikóban nagyon könnyen és nagyon hamar megy. A forradalom állandóan műsoron van ebben a nyugtalan országban és az elnöki állás is mindennek mondható, csak biztosnak nem.

Huertát tehát elesztették és száműzték az országból. Huerta azonban korántsem esett kétségbe. Végre arra a pályára léphetett, amelyre mindig felkészült, képességet érzett magában. Az elnökség nem termelt részére babért, de mint énektanárról az amerikai szimfónikus története meg fog emlékezni róla. A volt elnöknek ugyanígy kitűnő módszere van, amely nemcsak erősíti a hangot, de azt jelentékenyen fejleszti is.

Az elnök most Hollywoodban telepedett le és ott nagyon sok tanítványa van. A *Le Nacional* című Buenos-Airesben megjelenő lap egyik munkatársa fölkereste Huertát és a volt elnöknel tapasztaltakról a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkozott.

— Mikor még elnök voltam — mondotta Huerta, — sokat foglalkoztam a zenével és az éneklés művészetével. Azután, hogy bucsút kellett vennem a hatalomtól és hazámól, minden időmet az énekművészet tanulmányozásának szenteltem. Régi írások alapján rájöttem, hogy a görögök és rómaiak ismerték azt az eljárást, amellyel hangot lehet csinálni. Ennek a módszernek a titka elveszett, de később Porpora olasz énekmester megtalálta a följegyzéseket, az utasításokat és kitűnő tanítványok igazolták a módszer kiválóságát. Farinelli, Caffarello, a »hangcsinálás mesterének«

többi tanítványai nagy hírnevet szereztek Porparának. De a mester meghalt és magával vitte a sirba a titkot is.

Ekkor hosszas tanulmányozás után rájöttem, hogy bizonyos leégzési gyakorlatokkal a gégető kezelésével, a gyomor és a has izmainak felhasználásával a hangot nemcsak erősíteni lehet, de a hangszálakat a gyakorlatok után azok is használni tudják, akik eddig egyáltalán nem énekeltek.

Huerta ekkor behívta feleségét és egy Guzman nevű fiatalembert.

— Guzman ur, titkárom és — tanítványom. Ő már az én módszerem szerint tanul. Ekkor a fiatalemberhez fordult:

— Énekeljen.

Guzman néhány hangot adott.

— És most megerősítjük ezt a hangot.

Huerta hűvelykujjával Guzman gyomrát szorította, azután masszírozni kezdte, a gégetőt is nyomkodta, mire a fiatalember — Huerta asszony zongorakísérete mellett — énekelni kezdett. Most hangja erősebben, élesebben, tisztábban csengett. Szinte csodálatos volt, hogy a nyurga fiatalemberről hogyan került elő ilyen erős hang.

— Ime — jelentette ki Huerta, — egyévi gyakorlat eredménye. Még egy-két év és Guzman a világ első énekesi között foglal helyet. De azt hiszem, hogy módszeremmel még nagyobb eredményeket fogok elérni. Néhány nap óta új növendékem van. Még nemrégiben kitűnő énekes volt basszista. De elvesztette hangját. Most én vettem a kezem közé. Azt hiszem, hogy vissza tudom adni a hangját, ha nem is lesz basszista, talán inkább tenor, vagy baritonista. A gyakorlatok felén már is tud gyönyörű és biztosra veszem a teljes sikert

A hullámozó láz

Ritka betegség lépett fel Magyarországon

Budapestről jelentik: A tudományos orvosi körök legújában egy olyan betegség foglalkoztatja, amely eddig teljesen ismeretlen volt. Ennek a betegségnek a legfőbb szimptomája a lázas állapot. A láz rendszerint igen magasra emelkedik, de nem állandó. Időnként teljesen megszűnik, hogy később újra bekövetkezzék. A láznak éppen e hullámozásáról »febris undulans«-nak, »hullámozó láz«-nak nevezte el az orvostudomány ezt a betegséget. A láz hullámozása néha igen hosszú ideig, két-három esztendőig is eltart és ez a lázas állapot, valamint a vele járó nagyfokú étvágytalanság annyira legyengíti a szervezetet, hogy a betegből jóformán nem marad más, mint csont és bőr. Az orvostudományka ma még nem sikerült megtalálni ennek a különös betegségnek biztosan ható ellenszerét, noha a betegség okozója egyáltalában nem ismeretlen az orvosok előtt.

Orvostudományi körökben véleménye szerint nagyon hasonlít a máltai lázhoz — egy bacillus idézi elő, amelyet *bacillus abortus*-nak hívnak, azért, mert az állatoknál ez idézi elő a járványos elvetését. Ez az állathelyesség igen nagy kárt okoz az egyes országok állatállományában. Ha a bacillus abortus emberi szervezethez kerül, akkor következik be a »febris undulans«, a »hullámozó láz«, amely egyike a legkellemetlenebb betegségeknek. Az eddigi megállapítások szerint Magyarországon eddig mindössze három esetben lehetett teljes bizonytalansággal megállapítani a betegségről, hogy *febris undulans*-ban szenved.

TÖZSDE

Zürich, nov. 20. (Zárlat.) Beograd 9.12625, Paris 20.19, London 25.13 háromheted, Newyork 515.50, Brüsszel 72.10, Zürich 26.988, Madrid 71.90, Amsterdam 207.95, Berlin 123.26, Bécs 72.495, Szófia 3.73 háromnegyed, Prága 15.24, Varsó 57.80, Budapest 90.25, Bukarest 3.07 és fél.

Beograd, nov. 20. (Zárlat.) Paris 223.36—221.36, London 275.87—275.07, Newyork 56.505—56.305, Zürich 10.97.40—10.94.40, Milánó 296.55—294.55, Berlin 13.52.25—13.49.25, Bécs 7.935—7.905, Prága 167.85—167.05, Budapest 9.90.54—9.87.54.

Beogradi értéktőzsde, nov. 20. (Zárlat.) Hétszázalékos államadóssági kötvény 84.50, négyezerlétes agrárkötvény 52, Ratna steta prompt 438, december 31-re 441—440, január 31-re 440, február 28-ra 415—414, Narodna Banka 8300—8270 dinár.

Beogradi gabonaárak, nov. 20. Buza fővonalon 77—78 kilós négyezerlétes 180, tengeri novemberre szeremségi 133, tengeri sabáci slepp 130 dinár. Irányzat a gabonapiacra változatlan volt.

Noviszdai terménytőzsde, nov. 20. Buza bácskai 77 kilós 180—182.50, bácskai 78 kilós 182.50—187.50, bánáti 77 kilós 177.50—182.50, szerémi 77 kilós 177.50—182.50. Árpa bácskai 63—64 kilós 120—125, szerémi 63—64 kilós 120—125. Zab bácskai 137.50—142.50, szerémi 137.50—142.50. Tengeri bácskai, uj, garantált minőség 110—112.50, bácskai uj 102.50—107.50, bácskai uj XII—I 115—120, bácskai uj III. Duna 132.50—137.50, bácskai uj IV—V. 137.50—140, bácskai száritott 135—137.50, bácskai száritott Duna 135—137.50, bánáti Duna III. 132.50—137.50, bánáti Bega III. 132.50—137.50, szerémi uj, garantált minőség 110—112.50, szerémi uj 102.50—107.50, szerémi uj XII—I 115—120, szerémi Duna III. 132.50—137.50, szerémi száritott 135—137.50. Liszt 0gg. és 0g. bácskai 295—305, 2-es 265—275, 5-ös 235—245, 6-os 190—200, 7-es 150—160, 8-as 112.50—117.50. Korpa bácskai jutazásokban 97.50—102.50, bánáti 97.50—102.50, szerémi 97.50—102.50. Irányzat élénk, forgalom 77 vagon.

Szombori terménytőzsde, nov. 20. Buza bácskai vasut 180—185, bánáti 175—180, szlavóniai 177.50—182.50, szeremségi 180—185. Rozs 143—150. Zab 135—140. Árpa 115—125, tavaszi árpa 135—140. Bab 530. Válogatott bab 530—550. Kukorica régi 145—150, uj 110—115. Korpa 90—100. Liszt nullás 290—295, kettes 270—285, ötös 240—250, hatos 210—220, hetes 170—180, nyolcas 120—130. Irányzat: barátságos.

Budapesti sertés- és vágómarhavasár, nov. 20. Felhajtás 3700 darab sertés. Irányzat: változatlan. Árak: zsirsertés la urasági zsírertés páronként 300 kilós 145—148, szedett közép zsirsertés 220—260 kilós 122—132. Zsir nagyban 170, szalonna 3 darabos, táblás, sózott 150, négy darabos 146 fillér kilogrammonként.

Budapesti gabonátőzsde, nov. 20. (Zárlat.) Készárpiac, irányzat szilárd. Buza 77 kilós: tiszavidéki 23.15—23.55, felsőtiszai 22.55—22.85, fehérmegeyi 21.60—21.85, pestvidéki 21.60—21.85. Buza 78 kilós: tiszavidéki 23.40—23.75, felsőtiszai 22.75—23.05, fehérmegeyi 21.85—22.05, pestvidéki 21.85—22.05. Buza 79 kilós: tiszavidéki 23.70—24.10, felsőtiszai 23—23.25, fehérmegeyi 22.10—22.30, pestvidéki 22.10—22.30. Buza 80 kilós: tiszavidéki 24—24.25, felsőtiszai 23.05—23.30, fehérmegeyi 22.20—22.40, pestvidéki 22.20—22.40. Rozs

Esőben, szélben, hóban

1255

NIVEA-CREME

A szél és a rossz idő, hideg és nedvesség arcéből állandóan rendkívül fontos éltető anyagokat vonnak ki és elősegítik ezzel a korai ráncképződést. Bőrének azonban szabad levegőre van szüksége és a Nivea-krém megóvja az időjárás káros behatásaitól. Csak a Nivea-krém tartalmazza a bőrrel azonos Eucerit-et: ezen alapszik hatása is, mert ez megóvja a bőr érzékeny szöveteit a kiszáradástól és elejét veszi a ráncképződésnek. Őrízze meg fiatalos arcát a Nivea-krém mindennapi használatával.

3, 5, 10 és 22 dindros dozsok,
9 és 14 dindros tubusok.

Főlerakat: MARIBOR, MELJSKA CESRA 56.

pestvidéki 15.05—15.15, másszármaszu 15.05—15.15, Árpa takarmány la 15.60—16.50, sör, felsőmagyarországi 19.50—21. Zab la 14.50—15.50. Tengeri tiszántuli morzsolt 14—14.30. Határidőpiac, irányzat szilárd. Buza: márciusra 23.71—23.72, májusra 24.46—24.48. Rozs: márciusra 16.79—16.80, Tengeri: májusra 16.64—16.65 pengő. Árak 100 kilónként, budapesti fuvarparítás értendők.

Chicagoí terménytőzsde, nov. 20. Középfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza decemberre (124.—) 122 egyenlőad, márciusra (131.25) 129 ötnyelőad, májusra (134.75) 133 és fél. Tengeri decemberre (89.875) 89 egyenlőad, márciusra (94.875) 94 egyenlőad, májusra (96.875) 96 egyenlőad.

Winnipeg terménytőzsde, nov. 20. Középfolyamok: Buza decemberre (136.625) 136.—, májusra (143.625) 142.—, júliusra (105.—) 123 háromnyelőad.

Liverpooli terménytőzsde, nov. 20. (Zárlat.) Buza decemberre (sh. 8.9 d.) sh. 8.8 és fél d., márciusra (sh. 9.4 háromnegyed d.) sh. 9.1 és fél d., májusra (sh. 9.7 háromnegyed d.) sh. 9.7 és fél d.

Vizállás

A noviszdai hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 152 (+22), Apatin 232 (+25), Bogojevó 255 (+22), Vukovár 186 (+22), Palánka 174 (+30), Noviszd 170 (+22), Zemun 232 (+24), Pančevó 218 (+24), Szmederevó 307 (+22), Orsava 234 (—10). Dráva: Osizjek 198 (+30), Mitrovica 504 (+24). Száva: Zagreb 156 (+56), Sabac 328 (+35), Beograd 197 (+25). Tisza: Szentá 4 (+4), Becej 6 (—10), Tittel 184 (+21).

HIREK

— Szentai küldöttség a pénzügyminiszternél. Szentáról jelentik: Gyorgyevics Szlobodán polgármester vezetésével küldöttség utazott Beogradba, hogy a pénzügyminiszter előtt feltárja a szentai adófizetők sérelmeit. A küldöttség tagjai Vujić József, Lalic Miladin, dr. Pecárszki Milutin és dr. Zagorica Iván voltak. Svrljuga pénzügyminiszter fogadta a küldöttséget, amely átnyújtotta a város memorandumát és szóbelileg is ismertette az adófizetők panaszait. A miniszter válaszában kijelentette, hogy tudomása van a súlyos adókövetésekről. Ajánlotta, hogy azok, akikre nagyobb adót vetettek ki, mint amennyit kellett volna, éljenek törvényadta jogukkal és felebbezzék meg a kivétést. Megígérte, hogy gondja lesz a sérelmek lehetőség szerinti orvoslására. A küldöttség ezután a közlekedésügyi miniszteriumba ment, ahol kérte, hogy a Szentá és Szubotica között közlekedő tehervonathoz csatlójanak személyszállító kocsikat is. A miniszteriumban megígérték, hogy a kérést teljesíteni fogják.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint az időjárásban lényeges változás nem várható.

— Az agrárzajednica küldöttsége a szentai polgármesternél. Szentáról jelentik: Russwurm Oszkár, az agrárzajednica igazgatója, szerdán deputációt vezetett Gyorgyevics Szlobodán polgármester elé és memorandumot nyújtott át a polgármesternek. A memorandumban azt kéri a zajednica, hogy az 1928 évben hozott közgyűlési elvi határozat értelmében a fakultatív földvásárlást hajtsák végre. A fakultatív megváltás alapján a város mint földbirtokos és az agrárérdekeltek házaspár család között megegyezésnek kell létesülnie a megváltás módjait és összege tekintetében. A memorandumban kéri a polgármestert, hogy személyesen járjon közbe, hogy a körülbelül ötezer holdnyi terület kitévő parcellákat az agrárérdekeltek nevére átírják. A polgármester a küldöttségnek adott válaszában kijelentette, hogy a memorandumban foglalt kérést a legközelebbi tanácsülés elé terjeszti és amennyiben a tanácsülés is teljesíti kérélmüket, a közgyűlés napirendjére tűzi a kérdést. Az agrárérdekelteknek a privilegizált Agrárbank valószínűleg folyósít megfelelő kölcsönt és így az agrárzajednica kifizetheti a megváltási árat a városnak.

— Kinevezések. Beogradból jelentik az Avala: Öfelsége Alekszandar király az építésügyi miniszter javaslatára kinevezte a báni igazgatóságok technikai osztályfőnökeit, inspektorait és tanácsosait. A dunai bányászat technikai osztályának főnökévé Gasparics Györgyöt, a noviszdai tartományi technikai igazgatóság vezetőjét, tanácsosokká Monti Jozsefot, Cvjics Milánt, Brotstein Efraimot, inspektorrá Pletkovics Iliját, a tartomány technikai osztályának mérnökét nevezte ki. Tabakovics Iszót noviszdai tartományi technikai igazgatót a moravai bányászhoz, Pajkovics Milán volt noviszdai építésügyi igazgatóság osztályfőnököt a vrbász bányászhoz nevezték ki inspektoroknak.

— Dr. Franges földművelésügyi miniszter Noviszdadon. Beogradból jelentik az Avala: Dr. Franges Oton földművelésügyi miniszter csütörtökön Noviszdára érkezik, ahol megtekinti a baromfiállattartást A miniszter ez alkalommal nagyobb baromfi bevásárlásokat fog eszközölni és a bevásárolt tenyészszárnyasokat fajnemelési célokra ki fogják osztani a földművelő lakosság között.

— Nyugdíjazások. Beogradból jelentik az Avala: Öfelsége Alekszandar király az építésügyi miniszter javaslatára nyugdíjazta Markovics Vasziljet, a vasutépítési igazgatóság igazgatóját, Popovics Vojislavot a pénzügyi miniszterium igazgatóját és Vućević Nikolát, a volt postaügyi miniszterium helyettes vezérigazgatóját.

— Rémdráma Bukarest uccáján. Bukarestből jelentik: Hétfőn délelőtt a Mihai Vada- és az Izvor-uccák sarkán egy lovat elütött a villamos. A ló az uttest szélén esett és erősen vérzett. Ez délelőtt tíz óraker történt, de még délután három óraker sem intézkedtek az állat elszállítására, amely borzalmas kínok között fetrengett a járda szélén. Müller százados, aki vadászatról tért haza, felháborodással vette tudomásul, hogy a szerencsétlen állat elszállításáról nem történt intézkedés és kijelentette, hogy ő hajlandó agyonlőni a lovat. Amikor fegyverét elsütötte, a következő pillanatban feltrázó sikoltás hallatszott a közeli Dambovica másik partjáról. Az történt ugyanis, hogy a golyó, amely átfurta a ló fejét, egy termésköbe ütözve irányt változtatott és homlokán talált egy katonát, aki éppen most szerelt le és menasszonyához igyekezett. A szerencsétlen katona nyomban meghalt. Müller százados azonnal jelentkezett a katonai hatóságnál. Feltételeken szabadon bocsátották, az eljárást azonban megindították ellene.

— Az osztrák nemzeti bank leszállítja a kamatlábat. Bécsből jelentik: Az osztrák nemzeti bank főtanácsát péntekre ülésre hívták össze, amelynek egyetlen tárgya a kamatláb leszállítása lesz. A hivatalos kamatláb Ausztriában jelenleg nyolc és fél százalék, amit valószínűleg fél százalékkal fognak csökkenteni, de nincs kizárva az sem, hogy egy egész százalékkal lét és fél százalékra fogja mérsékelni a kamatlábat a főtanács.

— Az okmányhamisítási bűnper tárgyalása Beogradban. Beogradból jelentik: Az elsőfokú bíróság szerdán folytatta az okmányhamisítási bűnper tárgyalását. A szerdai tárgyaláson kihallgatták Jankovics Iliját, Weinberger Edét, Milovanovics Alekszandart, Jankovics Szvetolikt, Milenkovics Dusan, Neuhaus Rudolfot és Glücksmann Hollender Margitot.

— Letartóztatták a rejtélyes körülmények között elhunyt káti gazdálkodó egész családját. Noviszdáról jelentik: Két héttel ezelőtt Kács Kőszéghől rejtélyes körülmények között eltűnt Pájics László földműves. A család nem tett jelentést az eltűnésről, de a községben feltűnt, hogy Pájics nem jelentkezik. Jelentést tettek a csendőrségen, amely a földműves felkutatására megindította a nyomozást. A kácsi Kis-Dunából nemrégiben kifogtak egy hullát, amelyről megállapították, hogy Pájics Lászlár holtteste. Miután a hullán külső erőszak nyomait látták, jelentést tettek az ügyről a noviszdai ügyészségnek, amely elrendelte a holttest felboncolását. A boncolás során megállapították, hogy Pájics halálát külső erőszak idézte elő és ezért a csendőrség letartóztatta Pájics Tinát, a gazdálkodó feleségét, Pájics Tomát, a gazdálkodó bányáját és a gazdálkodó két fiát, Mladent és Tomát. Mindnyájukat kezelték a noviszdai ügyészségre, ahol Papricsics Milán vizsgálóbíró szerdán kihirdette előttük az előzetes letartóztatásról szóló végzést.

— Elküldték a nákovói rabló cigányokat. Kikindáról jelentik: A kikindai törvényszék a napokban tárgyalta a nákovói cigányok rablóbandájának bűnperét. Ez év június 19-ikén éjlel betörték Heidenfelder Péter nákovói fűszerkereskedő üzletébe. A betörők éppen az árut esomagozták, amikor az üzlet tulajdonosa, aki figyelmes lett az üzletből kihallatszó zajra, betoppant a boltba, de ebben a pillanatban az egyik betörő revolverrel rálőtt és súlyosan megsebesítette az üzlet tulajdonosát. A kereskedő eszméletét veszítve, összeesett, a betörők pedig az üzlet előtt álló kocsijukra felepakolták az áru nagyrészét, magukhoz vették az üzletben talált készpénzt és elhajtották. A rablógyilkos merényletet csak reggel fedezték fel és azonnal megindult a csendőri nyomozás. A csendőrség rövidesen kézrekerítette a rablókat Sztójkov Vászsa, Sztójkov Jóca és Mihalec Péter cigányok személyében. A tárgyaláson Sztójkov Vászsa beismerte, hogy ő lőtt rá a kereskedőre, de azért tette, mert attól tartott, hogy a kereskedő őt lövi le. A többi vádlott is beismerő vallomást tett. A bíróság több tanút és fegyverszakértőket hallgatott ki, akik azt vallották, hogy a revolver, amellyel Sztójkov Vászsa a kereskedőre rálőtt, alkalmas emberélet kioltására. A perbeszéd elhangzása után a bíróság meghozta az ítéletet. A bíróság a vádlottakat hűnösnek mondotta ki és Sztójkov Vászst öt évi, Sztójkov Jócát két évi és négyhavi, Mihalec Pétert pedig két évi és nyolchavi fegyházra ítélte.

— **Protestáns-est a szubotical református imaházban.** Csütörtökön este hat órakor a szubotical református imaházban protestáns-estet rendeznek, amelynek programján vallásos előadások, énekszámok és szavaltatok szerepelnek. A program befejezése után az evangélikus négyelet teán látja vendégül az előadó vendég-elkészítet és az est résztvevőit.

— **A porosz országgyűlés beolvad a birodalmi gyűlésbe.** Berlinből jelentik: A tartományi konferencia alkotmányreformügyi albizottsága elhatározta, hogy tervet dolgoz ki, amely szerint Poroszország és a kisebb államok a birodalommal egyesülnek, ellenben a délnémet államok megtartják önállóságukat. Poroszország és a birodalom alkotmányjogilag egyesülne s ennek megfelelően a porosz országgyűlés beolvadna a birodalmi gyűlésbe.

— **Több mérföld hosszú lesz a chikágói világkiállítás palotája.** Chikágóból jelentik: Az 1933-ra tervezett chikágói világkiállítás minden eddigi méretet meg fog haladni. Az előkészítésre több, mint 200 millió dollárt irányoztak elő. Az építési munkát Dawes tábornok londoni amerikai nagykövete öccse, Rufus Dawes intézi. A kiállítás alapjait az elmúlt évszázad tudományos fejlődésének apotheozisa. Be fogják mutatni mindazokat a tudományos eredményeket, amelyek a leltelt száz év ipari fejlődését elősegítették. A világkiállítás palotája több mérföld hosszú lesz és a Michigan-tó partján fog állni. A kiállítási csarnokok egy részét a Michigan-tóban építendő mesterséges szigeteken helyezik el.

— **Mulatság — némulatság.** Vinkovcáról jelentik: Hétfőn este véres verekedés történt az egyik vinkovcei vendéglőben. A verekedés áldozata Latinovics Vászsa ivankovói péksegéd, aki olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy beszélőképeségét örökre elvesztette. Latinovics Vászsa hétfőn Ivankovcóról átiött Vinkovcira, hogy kedvére kimulassa magát. Az egyik vendéglőben inni kezdett. Később egy másik asztalnál megpillantott egy magánosan üldögélő fiatalembert. Meghívta az asztalához, azonban az visszautasította. Latinovics erre követelte a fiatalembertől, hogy ha már nem jön az asztalához, hát igyon legalább az ő egészségére, azonban az ismeretlen ezt is megtagadta. Emiatt verekedés tört ki köztük és az ismeretlen egy székkel úgy fejtékváta Latinovicsot, hogy az véresen összeesett. Az ismeretlen, akiről csak annyit tudnak, hogy Lázicsnak nevezi magát, elmenekült. A súlyosan sérült péksegédet a kórházba szállították. Kihallgatni nem tudták, azért, mert nem tud beszélni. Az orvosi vélemény szerint a hatalmas ütés következtében örökre elvesztette beszélőképeségét. Lázicsot a rendőrség keresi.

— **Mit árul el a düsseldorfi kéjgyilkos írása?** Düsseldorfból jelentik: A rendőrhatalóságok energikusan folytatják a nyomozást a düsseldorfi tömeggyilkos kézrekerítésére, de eddig egyetlen nyom sem vezetett eredményre. A rendőrség a kéjgyilkos levelet eljuttatta dr. Max Pulverhez az ismert német grafológushoz, aki analizálta a gyilkos névtelen levelet és a következőket állapította meg róla: A gyilkos keveri a fatin és gót betűket. Ebből részben félműveltségre, részben csalásra és tények elferdítésére lehet következtetni. Írásmódja általában brutális. Egyes szavakat aláhúz és ezek az aláhúzások olyanok, mint a vastag firkabot. Néha minden ok nélkül kétszer is aláhúz egy-egy szót, amiből heves vad impulzív természetre lehet következtetni. Bizonyos vastagított és árnyékolási módszereiből arra lehet következtetni, hogy betegesen hatalmas nemű ösztön lakozik benne. Intelligenciája nyugodt, hűvös, mint egy ragadozó. Egyes betűk töredezett írásából színészkedő hajlamra lehet következtetni. Általában hisztériás, elmebajra hajló egyén írása az. Bizonyos jelekből vallásos hajlamokat is ki lehet olvasni, ami különben elég gyakori tünet az ilyen elmébetegeknél.

— **Az öngyilkosságok elszaporodása miatt korlátozzák az ecetsavárusítást Zagrebban.** Zagrebből jelentik: Az utóbbi időben Zagrebban nagyon elszaporodott az öngyilkosságok száma és a legtöbb esetben az öngyilkosságot ecetsavval követték el. A rendőrség ezért elhatározta, hogy külön engedélyhez köti a tizenöt százaléknál erősebb ecetsav árusítását.

— **Férjük teljes fizetését kapják nyugdíjba a Zagrebban meggyilkolt detektívek özvegyei.** Zagrebből jelentik: A Slegel Tómi gyilkosai után folytatott nyomozásában agyonlőtt Szirmeszi Jozsip és Kecsa Jozsip detektívek özvegyeinek részére a zagrebi városi képviselőtestület pénzügyi bizottsága nyugdíj címen férjük teljes fizetését szavazta meg. A főni kormányzattal egyetértve egy határozatot a városi tanács, hogy a főni kormányzat és a városi tanács egyenlő részben fogják fedezni az özvegyek nyugdíját.

— **Zátoryra futott egy görög gőzös a metkovicai öbölben.** Szpüből jelentik: A Neretva folyó torkolatánál a metkovicai öbölben szerdán zátoryra jutott egy görög gőzös. A görög gőzös utban volt Pircusz felé. A zátoryból nem tudott kijutni, mire Szpüből segítségkérő küldtek ki a szerencsétlenül járt hajó megmentésére.

— **Uj polgárháború fenyegeti Mexi.ót.** Mexikéből jelentik: A mexikói köztársaságot újabb polgárháború fenyegeti. Az elnökválasztási harc vesztes jelöltje, Vasconcellos, akit a köztársasági párt jelölt, felszólította híveit hogy szálljanak szembe a kormánygal, amely csak hallatlan választási terrorral tudta biztosítani Curtiz Kubá győzelmét. Vasconcellos utasítást adott hogy szítsanak mindenütt lázadást a kormány ellen. A készülő lázadás hírére a főállamügyész szerdán elfogatóparancsot adott ki államellenes összeesküvés címen Vasconcellos ellen, akit azonban nem sikerült eddig elfogni. A köztársasági párt vezére általában Mazatlan környékén rejtőzött el és úgy látszik, hogy rejtkehelyéről akarja előkészíteni az új forradalmat. A határmenti helyőrségek riadókészültségbe helyezték és mindenütt megkezdtek a környék átkutatását.

— **Nagy gabonaáremelkedés Kanadában.** Londonból jelentik: Az argentinai fekete rozsda hírére a kanadai gabonárak hirtelen felszökni akart. A tengeri ár-emelkedése bushelenként 1—5 cent között váltakozott. A tőzsdét hírtelen kivétel megrendelésekkel árasztották el. Az ár-emelkedések ellensúlyozzák a gabonakereskedelemtől eddigi összes veszteségeit. A gabonaár-emelkedés központ hatalmas nyereségre tett szert, a nagy tavj állomások forgalma felhívulja az idei rekordot. Tízszáz a buzakivitel szállítóira szóló megrendeléseket 2—3 millió bushelre becsülik.

— **Lemondott kikindai bíró.** Kikindáról jelentik: Obadovics Dusan, a kikindai törvényszék bírója lemondott állásáról. A lemondást az igazságügyminiszter elfogadta.

— **Borzalmas népiélet Amerikában.** Newyorkból jelentik: Borzalmas módon végzett a nép haragja kedden este egy kétszeres gyilkosság miatt halálraítelt fegyvenccel, aki a börtönből szökni akart. Eastland város esküdthetősége nemrég halálraítelt egy Marsall Ratellife nevű banditát, aki két évvel ezelőtt egy oitani bankba betört, meggyilkolt két banktisztviselőt és nagy összeget elrabolt. A banditának kedden sikerült megszöknie a fegyházból, miután szökés közben egy őt súlyosan megsebesített. Mikor a város népe tudomást szerzett a szökésről, üldözőbe vette a rabot és rövid hajza után elfogta. Ekkor a város üzleti negyvébe hurcolták, az elé a bank elé, amelynek két tisztviselőjét annakidején megölte. A bank előtt távirószlop áll, a földühödött tömeg erre huzta fel a fegyvenct, akinek vergődését mintegy kétezer ember nézte végig. A közben álló rendőrök nem avatkoztak bele a népiéletbe. Amikor már nem mozdult a felakasztott bandita, levették a távirópóznáról.

— **Még nem biztos a német népszavazás.** Berlinből jelentik: A Hugenberg-féle népszavazásra beadott szavazatok közül eddig fénytört érvénytelenítettek. Érvénytelen szavazatok főleg Keletporoszországból voltak nagy számmal. Ha a birodalmi választási bizottság azokat a szavazatokat is érvényteleneknek nyilvánítja, amelyek a házról-házra vitt listákon történt bejegyzéseken alapulnak, akkor könnyen lehetséges, hogy az eddig megállapított ideiglenes eredmény lényeges korrekturnak esik át és megállapított fog nyerni, hogy a népmegnyilatkozat kérdő indítvány mégsem kapta meg a szükséges számu szavazatot.

— **Fekete kedd a madridi tőzsdén.** Madridból jelentik: A madridi tőzsdének kedden fekete napja volt. A forgalom megnyitására hirtelen árzuhanás indult meg és a piac valamennyi területére kiterjedt. Az ipari értékek és az állampapírok nagy árvesztéséget szenvedtek. Miután az áresés később sem állapodott meg, a tőzsdéidő közepetájan beszüntették a hivatalos jegyzéseket. A forgalom második felében egyetlen papír sem jegyeztek és csak a hivatalos zárlat után adtak ki árfolyamlást, amelyen a tényleges árfolyamoknál jóval magasabb tájékoztató jegyzéseket állapítottak meg. A váratlan tőzsdépanikót hír szerint a belpolitikai válság és a nagy bizonytalanság érzése okozta. A direktórium erélyes rendszabályokat tervez a bessz letörésére.

— **Vihar, felhőszakadás és észak Mosztár környékén.** Zagrebből jelentik: Szerdára virradó éjszaka nagy vihar vonult végig Mosztár felett és a Neretva völgyében. A vihar után felhőszakadás volt és az esőzések következtében a Neretva vízállása tizenegy méterrel a normális fölé emelkedett. A Neretvának nagyon mély a medre, de ennek ellenére is Mosztár mellett kiöntött a folyó és a külváros egyes részeit és nagy földterületeket elöntött. A víz álmosta a házakat, amelyek összedőléssel fenyegetnek. A hatóságok az árvízveszély elfojtására széleskörű intézkedéseket tettek.

— **Halálozás.** Novivrbászról jelentik: Klein Fritz karnagy és zeneszerző hosszas szenvedés után Novivrbaszon meghalt. Az elhunytat, aki Novivrbasz zenei életének fejlesztésében tevékeny részt vett, kedden temették el általános nagy részvét mellett.

— **Az újfundlandi földrengés súlyos zavarokat idézett elő a kábelforgalomban.** Newyorkból jelentik: Az újfundlandi partvidéken pusztító földrengés súlyos zavarokat okozott a kábelforgalomban. A Newyorkból induló 21 tengerentúli kábel közül tíz használhatatlanná vált. Newyork Újfundland között valamennyi kábel elszakadt és megrongálódtak az Azori-szigetekre vezető kábelvonalak is. A Newyork—londoni kábelforgalom lebonyolítása a legnagyobb nehézségekbe ütközik. A Transatlantic-társaság három Európa—amerikai kábelvonalát közül kettő teljesen elszakadt és a harmadik is csak részben használható. A megrongált kábelvonalak helyreállítása a kábelkötési munkálatok rendkívül nehézsége folytán hosszú időt fog igénybevenni s a normális Európa—amerikai kábelforgalom két-három hét leforgása előtt aligha áll ujából helyre. A kábelkötéső hajók kedden már kifutottak a kikötőkből és megkezdtek a vonalak átvizsgálását, a szakadás helyének megállapítása azonban rendkívül hosszú munkát igényel.

— **Közszemlére tették a noviszadi jövedelmi és forgalmi adófelvételek javaslatait.** Noviszadról jelentik: A városi adóhivatalban november 21-től november 28-ig közszemlére helyezik a fuvarosok, szállítók, cindkereskedők, vendéglősök, butorkereskedők, ügyvédek és kiskereskedők jövedelmi és forgalmi adófelvételeinek javaslatait. Az irvek a hivatalos órákon belül megtekinthetők. A fent felsorolt foglalkozások adótárgyalásait december 2, 3, 4, 5, 6-ikán és 7-ikén tartják a pénzügyigazgatóság 5. számú szobájában.

— **Prágai hegedűművészek hangversenye Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A prágai Mandr hegedűtrío pénteken a főgműzium disztertemben hangversenyt rendez. A műsoron szlovák és cseh népdalok továbbá cseh műdalok szerepelnek.

— **Kínai forradalmár diákok véresre verték a brüsszeli kínai követet.** Brüsszeli jelentik: A brüsszeli kínai követség palotájában szerdán délen botrányos jelenetek játszódtak le. Az épületbe behatolt husz kínai forradalmár, akki valamennyien diákok és véresre verték a követet. Néhány nappal ezelőtt ugyanis tüntetést rendeztek a forradalmi diákok a kínai követség előtt és ez alkalommal letartóztatták a diákok vezetőit. Szerdán délen husz kínai diák ment el a kínai követségre és követelte, hogy a követ járjon közbbe a belga hatóságoknál a diákvezér szabadon bocsátása érdekében. A követ kijelentette, hogy nem áll módjában a hatóságok beügyeibe avatkozni, mire a diákok rátámadtak a követre és addig verték botokkal, amíg a követ véresen, eszméletlenül össze nem esett. A követet személyzeté is beleavatkozott a verekedésbe és végül revolverekkel kényszerítették a diákokat, hogy az épületet elhagyják. A kijárat előtt már az időközben értesített rendőrök várták a diákokat és mind a huszat letartóztatták. A követet szanatóriumba szállították. Állapota komoly.

— **Diplomáciai akció készül a magyar külügyi bizottság ellenében egy beszéde miatt.** Bukarestből jelentik: A Carentul írja: A Bethlen Gábor-ánnep alkalmából november 10-ikén Budapesten Pekár Gyula volt miniszter, a magyar képviselőház külügyi bizottságának elnöke, beszédet mondott, amely tele van gyalázkodásokkal és fenyegetésekkel Romániával szemben. A Carentul véleménye szerint — tekintettel Budapest ismételt provokációjára — elérkezett az ideje egy olyan akciónak, amelynek vissza kell vezetnie a realitást szelvényhez azokat, akik elvesztették ezt a realitást érzéküket. A lap megbízható helyről nyert információ alapján azt írja, hogy úgy látszik, a román kormány is ugyanerre a meggyőződésre jutott és úgy értesül, hogy a külügyminisztérium már megtette a szükséges intézkedéseket egy ilyen jellegű diplomáciai akció irányában. Az Universtul közli Pekár Gyula beszédét és azt írja, hogy nem kételkedhetik abban, hogy Románia külpolitikájának vezetői megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy hasonló arcatlanságoknak véget vessenek.

Nagyobb község vagy városi forgalmas helyén
vegyesárukereskedést
átvennék esetleg házilag együtt megvinnék
Ajánlatokat „Nagyözség” jellegűre a kiadóba kérek

— Járványkórházzal bővítik ki a szombori Kralj Alekszandar és Kraljica Mária kórházat. Szomborból jelentik: Ófelsége Alekszandar király esküvője alkalmával Szombor város társadalmi nászajándék címén modern kórházat építtetett, amelyet a felséges királyi pár nevére kereszteltek. A kórházban eddig csak díszpanzer működött, de 1930 január elsején modernül felszerelve megnyitják a kórházat. Legutóbb elhatározták, hogy a kórházat járványosztállyal bővítik ki. Az új kórházrész építését a jövő héten kezdik meg.

— A petrovozelői tűzoltótestület Katalin-estje. Petrovozelőről jelentik: A petrovozelői önkéntes tűzoltótestület Katalin-napján, november huszonnegyedikén kabarával egybekötött táncmulatságot rendez a legényegyletben. A kabarácson négy egyfelvonásos darab kerül színre. A testület ugyanaznap bálát rendez Kanyó és Hegedüs vendéglőjében a testület pénztára javára.

— A szuboticiai zsidó nőgyógyászati és nőorvosi csoportok elnöke. A szuboticiai zsidó nőgyógyászati és nőorvosi csoportok november hó 24-én tízen órai kezdettel csokoládéelutánt rendez a Városi Színház hangversenytérképében. A rendezőség számos meglepetést készít elő. Lesz runny-verseny, tréfiás táncmulatság és sok más attrakció. A jótékony célú csokoládéelutánt íránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Lilian Harvey a csodaszép filmsztár a főszereplője az Adieu Mascotte-nak

— A szentai adóhivatalban 1928. évig lezárták az adófőkönyveket. Szentáról jelentik: Az adófőkönyvek lezárásával szerződésileg megbízott öt szakértő 1928. év végéig lezárta az adófőkönyveket. Most már minden szentai adófizető pontos képet kaphat adóhátralékáról. Ebben a hónapban — nem is teljes három hét alatt — kilencszázezer dinár községi pótdó folyt be a városi adóhivatalba. Az adófőkönyvek lezárása és a pontos, áttekinthető kimutatás elkészítése dr. Felsőhegyi Andrija adóügyi tanácsnok érdeme.

— Újjáalakult a szentai szerb dalárda. Szentáról jelentik: A szerb dalárda egyesület majdnem hatvan évi működés után három évvel ezelőtt beszűntette működését. A görögkeleti szerb hitközség dr. Ludaics Milos elnöke alatt tartott gyűlésén kimondotta, hogy a dalárda működését újra megkezdik. A hitközségi gyűlés után ötven taggal újjá is alakult a dalárda. A szerb hitközség kérelmére Paics tanító vállalta magára a karnagy teendőket. A dalárda legelőször december elsején fog fellépni a nyilvánosság előtt.

— Felakasztotta magát, mert nem engedték beteg gyermekéhez. Beogradból jelentik: Radojcsics Szteván zemuni cipészmeister huszonkétéves felesége kedden délután házában padlásán felakasztotta magát és mire hozzátartozói rátaláltak, már halott volt. Az asszony két kisgyermeké néhány nappal ezelőtt vörhenyben megbetegedett és a gyermekeket beszállították a fertőző beteg kórházi pavilonjába. Radojcsicsné többször kért engedélyt arra, hogy beteg gyermekeit meglátogathassa de nem engedték be a ragályos betegségben szenvedő gyermekekhez. Ez keserítette el annyira, hogy eldobta magát az életet. Az öngyilkosság ügyében megindították a nyomozást.

— A noviszadi szerb színtársulat vendégszereplése Sztaribecsejen. Sztaribecsejéről jelentik: A noviszadi szerb nemzeti színház reorganizált társulata Vasziljevics Zsárkó igazgató vezetésével Sztaribecsejen vendégszerepel. A kitünő együttes, amely hosszabb ideig maradt Sztaribecsejen, az első hetet jelentős erkölcsi és anyagi sikerrel zárta le. Az első héten több ismert színdarab került színre a közönség nagy érdeklődése mellett. A megnyitó előadás műsorán az »Antonia« szerepelt. Ezt követte Blumenthal és Kodolberg: »Fehér lóhoz« című háromfelvonásos érdekes vígjátéka, majd Maners: »Pegg A szívem« című komédiáját adta. elő. Az első hetet Nusics Braniszláv: »A miniszterné« című négyfelvonásos vígjátékával végezte a kitünő társulat, amelynek előadásai íránt egyre nagyobb érdeklődés nyilvánul meg Sztaribecsejen és környékén.

— Szentai zenészerző sikere. Szentáról jelentik: Oswald Mirkó szentai gimnáziumi zenetanárnak most jelent meg az egyik beogradi zeneműkiadó kiadásában legújabb szerzeménye, amelyhez Odzics Milán, a neves beogradi költő írt szöveget.

— Tanítói kinevezések. Petrovozelőről jelentik: A közoktatásügyi miniszter Bratyevacski Olga tanítónt Petrovozelóra nevezte ki.

— Katalinbál a katolikus legényegyletben. A szuboticiai tánckedvelő ifjúság vasárnap, november huszonnegyedikén Katalin-bálát rendez a katolikus legényegyletben. A bál rendezősége gazdag szórakoztató programot állított össze, amelyek kiemelkedő számai: az értékes ajándékkal jutalmazott bálkirálynő és udvarhölgyeinek megválasztása, a szünóránban amerikai árverés hízzott kacsára, a legcsunább férfi választása, amerikai fogda, konfetti és szerpentin csata stb. A bálon a zenét elsőrangú zenekar szolgáltatja.

Csütörtöktől a Városi Moziban ez év legjobb UFA vígjátéka Adieu Mascotte

— Autóbusz és villamos összeütközése Oszljeken. Oszljekről jelentik: Oszjiek egyik legforgalmasabb pontján, a Kralj Petár-téren egy autóbusz, amely tele volt utassal, összeütközött a villamossal. A villamoskocsi vezetője szerencsére idejében észrevette a fenyegető veszedelmet és lefékezett. Az összeütközést természetesen már nem lehetett kikerülni, de a lefékezés következtében az összeütközés ereje a minimumra csökkent. Az autóbusz súlyosan megsérült, de az utasoknak komolyabb bajuk nem történt.

— Betörés Oszljeken. Oszljekről jelentik: A rendőrség vakmerő betörés ügyében indított nyomozást. Ismeretlen tettesek behatoltak Szalai János vasutas lakására, ahonnan több ezer dinár értékű holmit vittek el. A rendőrség megindította a nyomozást.

LAUSANNE

MANOIR-SIGNAL Institut DE WERRA

Pensionátus fiatal lányok részére. Háztartási iskola. Modern nyelvek. Nyári-téli sportok. Legjobb referenciák. Igazgató: Mme DE WERRA. Prospektus a kiadóhivatal küld. 0240

— Tanítói kinevezés. A közoktatásügyi miniszter a szuboticiai volt zsidó elemi iskolához tanítóvá nevezte ki Niedermann Vilmost, Niedermann Vilmos néhány hónappal ezelőtt egyedül tette le a sikerrel a szuboticiai tanítóképzőn a kiegészítő vizsgát.

— Új pénzintézet alakul Csurugon. Csurugról jelentik: Csurugon Szepszka Privredna Banka néven új pénzintézet alakul. Az új bank alakuló közgyűlést november hó 25-ikén tartják meg.

— Agyonverte haragosát. Noviszadról jelentik: Andjelkov Milan bavanistei gazdálkodó veszedelmes közben doronggal agyonverte haragosát, Kolárszki Nikola földművest. Az alsófokú bíróságok tízévi fegyházra ítélték Andjelkovot és az ítéletet szerdán a noviszadi semmitűzők is helybenhagyta.

— Felszentelték a Temesvár-gyárvárosi új szerb elemi iskola épületét. Temesvárról jelentik: Nagy ünnepet ült vasárnap a Romániában élő szerbség. A Temesvár-gyárvárosi görögkeleti szerb hitközség fényes ünnepének keretében szentelték fel a Mérleg-uccában felépített új modern elemi iskolájának épületét. Vasárnap délelőtt a gyárvárosi szerb templomban ünnepélyes istentisztelet volt, amelyet Koztics Szlobodán főesperes celebrált Gaics Dusan gyárvárosi esperes és Filipov Pavle helyvárosi káplán segédletével. Az istentisztelet után felszentelték az új iskola épületét. A felszentelési szertartás alatt a temesvári Szerb Dalárda Sumzski Vladimir karnagy vezetése alatt egyházi dalokat adott elő. Az iskola beszentelése után a tanácssteremben a nagyszámú közönség jelenlétében Koztics Szlobodán főesperes lelkes beszédet tartott. Beszéde elején tolmácsolta dr. Letic Gyorgye püspök üdvözlését. Utána dr. Kalinovic Milan, a gyárvárosi görögkeleti szerb hitközség elnöke mondott magasszárnyalásu beszédet.

— Francia hadihajók látogatása a jugoszláv tengermelléken. Szplitből jelentik: December 10-ikétől december 13-ikáig a francia hadiflotta több hajóegysége látogatást tesz a jugoszláv tengermelléken. A francia hajók először Szplitben kötnek ki, majd Sibenikbe és Dubrovnikba mennek. A vendégek szántára mindhárom városban nagyszabású ünnepi fogadtatást készítenek elő.

— Változások a kikindai főgimnázium tanári karában. Kikindáról jelentik: A közoktatásügyi miniszter Eördögh Jován kikindai gimnáziumi tanárt állásától felmentette, Kazsics Bogics és Dinics Bozsidar beogradi, Baszarics Gyorgye szentai gimnáziumi tanárokat, végül Sztojanovics Szmilját, helyettes tanárt a kikindai gimnáziumhoz nevezte ki.

— Szláv napilap indul meg Szuboticián. Dnevník címen vasárnap szláv napilap indul meg Szuboticián. A napilapot dr. Nikics Fedor egyetemi tanár jegyzi, mint főszerkesztőt és lapfőigazgatót.

— A beogradi higiéniai intézet egészségügyi tanfolyamának növendékei Noviszadon. Noviszadról jelentik: A beogradi központi higiéniai intézet egészségügyi tanfolyamának ötven növendéke dr. Milosevics Jován egyetemi tanár és Sztojanovics Ilija földművelésügyi miniszteriumi titkár vezetésével Noviszadra érkezett. A vendégek megtekintették a fajbarát kiállítást, a selyemgyárat, a központi tejszövetkezetet és a higiéniai kiállítást. Csütörtökön a karagyorgyei állami ménest tekintik meg, majd visszatérnek Beogradba.

Dora Menzler leipzigie egészségi és művészeti testgyakorló iskola szuboticiai fiókintézetének vezetője, Heumann Irén december 1-én női és gyermek testgyakorló-tanfolyamot nyit a Labor-palota I. emeletén. A tanfolyamon a napközben elfoglalt nők részére esti tanítás is lesz. Beiratás november 25-től kezdve délelőtt 11–12 és délután 4–6 között az iskola helyiségében.

— Alagut épül a Themse alatt. Londonból jelentik: Essex grófság tanácsa elhatározta, hogy alagutat épít Dartford közelében a Themse alatt a gyalogos és kocsiforgalom számára három millió font költséggel. Az erre vonatkozó törvényjavaslat nemsokára a parlament elé kerül.

Remek tájak gyönyörködtetnek, a kis boszorkány

Lilian Harvey szórakoztat az Adieu Mascotte-ban

— Castiglioni eladta üzletházát és orchideáit. Bécsből jelentik: Ausztria egyik leggazdagabb bankárja, eladta Schwartzberg-platzi üzletházát a bécsi városi biztosítótársaságnak 4.2 millió sterlingért. Eladta világhírű orchidea-gyűjteményét is. A speciálisan berendezett melegházakban nevelt csodálatos orchideákat a frankfurti Goldschmidt-Rotschild báró vette meg 100.000 sterlingért.

— Kötlevéhamisításért kétévi börtön. Noviszadról jelentik: Hamburger Miksa alibunári kereskedőt a pancsevői törvényszék kétévi börtönre ítélte, mert bebizonosult, hogy a kereskedő kötlevéleket hamisított. A felelbiteli bíróság három évre emelte fel Hamburger büntetését. Szerdán foglalkozott az ügygel a semmitűzők, amely megváltoztatta a felelbiteli ítéletet és a gabonakereskedő büntetését két évre szállította le.

— Szerbnyelvű napilap indul Noviszadon. Noviszadról jelentik: December elsején Otadzsbina (Haza) címen szerb nyelvű napilap indul Noviszadon. Az új napilapot Malin Franjo jegyzi, mint főszerkesztőt.

Étvágytalanságnál, rossz gyomornál, bélrekedésnél, renyhe emésztésnél, anyagcserezavaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizsketésnél a természetes »Ferenc József« keserűviz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány több uttorjé megállapította, hogy a »Ferenc József« víz abszolút megbízható hashajtó. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 1

A gyomrot és beleket kellemeesen, gyorsan, fájdalommentesen tisztítja

Gyermekeknek kávékanállal, felnőtteknek nagykanállal
Gyógyszerárakban és drogériákban csomagja 4 dinárért kapható 13510

Az állami osztálysorsjegyek sorsjátékának fő húzásai

december 2.-ig tartanak Huzás mindennap!

A huzások eredményeit mindennap közölni fogjuk Lepedat és Jovanovics sorsjegyfőárusítók, Subotica 326

A november 19-iki huzáson a következő számok nyertek:

4.000 dinárt nyert: 98886,
2.000 dinárt nyert: 31640, 34995, 40456, 48811,
53260, 69 352, 113641.

500 dinárt nyert: 4617, 32, 700, 7710, 16, 85, 10523, 35, 11905, 18, 61, 80, 13021, 33, 15239, 70, 15565, 24427, 48, 71, 24732, 33, 58, 66, 87, 28323, 59, 87, 99, 31930, 52, 32790, 96, 33704, 35003, 9, 19, 73, 80, 37411, 26, 61, 40347, 52, 83, 400, 40450, 45528, 43807, 46501, 47710, 49270, 49906, 17, 64, 68, 81, 54921, 23, 70, 57559, 67, 71, 58503, 25, 33, 83, 58815, 57, 88, 60028, 38, 78, 62951, 64744, 67912, 34, 71212, 66, 69, 76, 87, 71915, 73327, 46, 56, 90, 75404, 78439, 61, 78990, 81009, 37, 80, 83179, 83511, 86187, 91834, 73, 88, 96332, 71, 96701, 61, 99107, 27, 87, 105325, 33, 67, 108042, 50, 75, 110312, 29, 39, 42, 50, 67, 72, 92, 113185, 115027, 116905, 7, 12, 70, 92, 120821, 48, 58, 64, 900, 122961, 78, 123249, 124607, 28, 33, 79, 124381, 83.

— A bácskapalánki tanítógyűlés. A bácskapalánki járás tanítói kara kedden gyűlést tartott Bácskapalánkán, amelyen kétszázhusz tanító vett részt. Az ülésen Milosevics M. Kamenko elnököt, akinek megnyitóbeszéde után dr. Nikics Fedor szuboticei egyetemi tanár tartott előadást nemzeti kulturéletünkről és a nevelés fontosságáról. A közgyűlés elhatározta, hogy megalakítja a tanítók zene- és énekegyesületét. A határozathozatal után megválasztották az egyesület új tisztikarát. Elnökké egyhangúlag Milosevics Kamenko eddigi elnököt választották meg.

— Ujabb kiütéses tifuszmegbetegedés Noviszadon. Noviszadról jelentik: Noviszadon kedden a harmadik kiütéses tifuszmegbetegedés történt. Krsztics Milán vasuti munkást, aki a Dunamentén egyik szőlőtelepen lakott, kiütéses tifuszmegbetegedés miatt a járványkórházba szállították. Az egészségügyi hatóságok megtették az intézkedéseket a lakás fertőtlenítésére és a megbetegedett hozzátartozóinak elkülönítésére.

Frajnyulakat vásárol a noviszadi vadászegylet. Noviszadról jelentik: A noviszadi vadászegylet legutóbbi választmányi ülésén elhatározta, hogy a noviszadi vadászterület nyulainak fejlesztésére fajnyulakat vásárolnak. A nyulak ugyanis idővel degenerálódnak és ennek megakadályozására vásárolnak kiváló tenyészállatokat, amelyekkel a nyulállományt fel akarják javítani. A tenyésznyulak egy részét külföldről hozzák be, másik részét pedig a Délbánátról és Szlavóniából szerzik be. Az ülésen egyben azt is elhatározták, hogy az egyesület házi védszentjének napját fontos keretek között fogják megünnepelni. A védszent napján, december 26-ikán nagy vadászatot rendeznek, amelyet társasvacsorával fognak befejezni.

— Eljegyzés. Felső-wattai Wattay-P. bért Szásztyt eljegyezte mikéi és monostori Thassy Tibor. (Veliki Beckserek—Budapest.)

— Vig Mikulás-estélyt rendez a SzAND. Az idei bált szezonot egy közkedvelté vált SzAND-mulatság vezeti be Szuboticián. A SzAND december hetedikén szombaton este vig Mikulás-estélyt rendez a Bárány-szállóban, amelynek sikerét a SzAND-bálokban kipróbált szórakoztató számok mellett számos új ötlettel biztosítja a rendezőség. Az estélyen ezúttal is megválasztják a SzAND-szűrszékirányítót, lesz táncverseny és Mikulásposzta, amely mindenkinek kedves meglepetéssel fog kedveskedni. Krampusz-fogda és sok más kedves szórakozás. A zenét egy elsőrangú jazz-band és megafonnal közvetített rádió tánchangverseny felváltva fogja ellátni. A vig Mikulás-estre meghívókat bocsájtanak ki és azokat már a napokban szétküldik a nagysikerű SzAND-mulatságok törzsközönségének.

Gutenbrunn-ozonatórium Baden bei Wien. Ideális őszi és téli tartózkodási hely, legmodernebb orvosi berendezések, szív- és veseállomás, dietetikus kurák, kenes fürdők.

Angolkór (Rahitis)

Az angolkóros gyermekek, ha enyhe is a betegségük, fertőzésekkel szemben rendkívül fogékonyak, különösen kanyaró, szamárköhögés, sőt egész könnyű megfázások is súlyos következményekkel járhatnak.

Ezért rendkívül fontos, hogy Ön gyermekét az angolkór minden veszedelmétől megóvja.

Az angolkór levegő, fény, áplás, hiányának következtében lép fel, de különösen a hiányos és nem megfelelő táplálkozás folytán. Részesítse tehát gyermekét jó testápolásban, biztosítson neki elegendő friss levegőt és napfényt, gondoskodjék tökéletes tisztaságról, mozgásszabadságról, mindenképp azonban ésszerű táplálékokról, amelyekből a nélkülözhetetlen vitaminok nem hiányoznak.

NESTLÉ-féle gyermekliszt újabban speciálisan készültében, a nélkülözhetetlen vitaminok adagolásával gondoskodik a gyermek egészséges fejlődéséről, megakadályozza az angolkór keletkezését és megvéd annak veszélyes következményeitől.

Ennek a készítménynek rendszeres fogyasztása a gyermekek táplálkozását fellavítja és életét biztosítja.

FILM

Manolescu

A Lifka-Mozi új műsora

Egy rokonszenves gentleman-bandita kalandjairól, szerelméről és végzetéről szól ez a pompás Ufa-atraktoré, amelynek ötletesebben rendezett, jobb szereplőkkel szervezött és egészségesebb meséjű filmet keveset láttunk az idei szezonban.

Manolescu az elegáns szelvhámos Cleoval az igazító szépségű kalandornővel együtt bonyolítja le a családokat, hamisításokat, ékszerlopásokat és egyéb szakmába vágó ügyeket. Cleo azonban, a végtelenen gyönyörű Cleo, akit Manolescu egy másik banditától, a kövér Jacktől orozott el, rossz omennek bizonyul a számára. A hidegvérű Manolescu feltékennykedni kezd és amikor szerelmét egy nagy összevessés után könnyen félreérthető helyzetben találja az időközben ismét feltűnt Jack-vel, revolvért ránt. Jack gyorsabb és egy nehéz bronzszoborral letéríti a gyilkoságra készülő Manolescut. A kalandor csak nagy sokára lából ki a súlyos sebből és nőre felgyógyul, új szeretlem virul ki szívében a csinos Dita Parlo új iránt, aki a filmben egy nagyon kedves és romlatlan apócnőt alakít. Gyógyulás után egy istenhátamögötti kis faluba vonul üdülni a csinos apócnővel, Cleo azonban, akit változatlanul szereti, meg tudja a címet, utána megy és kijelenti, hogy nem engedi át másnak. Manolescu most már gyűlöli egykori szerelmét és egyszerűen kidobja. Cleo bosszúból beárulja a rendőrségnek a kalandor tartózkodási helyét és Szilveszter éjszakáján, amikor Manolescu boldog gondatlanságban ünnepli szerelmével az újév beköszöntőjét, két detektív jön érte. Manolescut elviszik, de azért a filmnek nem egészen reménytelen a befejezése. A kis apócnő öröngyve rohan a tovarobogó szán után és beleklabálja az éjszakába, hogy örökké szeretni fogja Manolescut és várni fog rá.

Manolescu szerepében Ivan Mosjoukine excellál. Elsőrangú karakterizáló készsége pompásan érvényesül a sokarcú szerepben. Partnere a finom és idges szépségű Brigitte Helm is mindvégig nagyszerűen mozog a filmben és a sokszor nem egészen rá szabott figura szokatlan toalettjében. Dita Parlo kis szerepében kedves és elhittető.

Külön érdekessége a filmnek az ötletekkel egyáltalán nem takarékoskodó rendezés, a fordulatos, logikus jelenetelés, a jól beállított szabadtéri és ateliertülvények egész sora. Az átközlések szépek és stílusosan festik alá a jelenetek hangulatát, mintha azonban tulsókat és néha szemrontót kapnánk belőlük.

(d. 1.)

Gobelin ridikulok
montirozása a legszebb kivitelben
Andrássynál, Subotica, Csirkepiac

Ruff-deszert

a legszebb ajándék

— Csónakokkal közlekednek a karlováci uccákon. Karlovácról jelentik: A legutóbbi napok esőzései folytán a víz felegyült és előntötte az alacsonyabban fekvő városrészeket. Több utcát előntött az ár, úgyhogy ezekben az uccákon csónakokkal bonyolítják le a forgalmat. A külső városrészben több elemi iskolában be kellett szüntetni a tanítást, mert az iskolaépületek környéke tengerre változott. A Karlovác mellett Vodostaj községet előntötte a víz.

— Noviszadon a pénzügyigazgatóság szigorított adóvégrehajtásokat vezet. Noviszadon a tartományi pénzügyigazgatóság a városi adóhivatalhoz három pénzügyigazgatósági tisztviselőt küldött ki az erélyesebb adóvégrehajtások foganatosítására. A kiküldöttek niasítást kaptak annak a megállapítására, hogy a négrehajtottaknál megvannak-e a város részéről lefoglalt zálogtárgyak és ha igen, azokat el kell szállítani a város házára, ahol azokat esetleg elárvereztetik. Azok ellen, akik a zálogtárgyakat elidegenítették, büntügyi eljárás indul meg.

Ágnes krémtől gyönyörű lesz

— A noviszadi népegyetem előadása. A noviszadi népegyetemen szerdán délután dr. Dusics Ljubomir, az ismert ideggyógyász tartott előadást. A felolvasás tárgya a nevelés a családban az utazás és szűrszűrszű segítségével érdekes témaköre volt, amelyet az előadó alapos felkészültséggel fejtgetett.

Köszönöm! Nem kérek mást, csak Popovics-Ile DESZANKA-krémet!

— Nem lehet megtartani a szentai vásárt. Szentáról jelentik: Vasárnap, november hó 24-ikén kellett volna megtartani a szentai országos vásárt. Kedden estefelől sürgőnyileg értesítette a földművelésügyi minisztérium a szentai rendőri kapitányságot, hogy újabb száj- és körmiféjési esetek miatt az állatvásár megtartását nem engedélyezi.

SPORT

Vasárnap dől el, hogy Zagrebben marad-e a J. N. S.

Szubotica állásfoglalásától függ a székhely áthelyezése

Zagreből jelentik: A jugoszláv futballsport politikai életének legkimagaslóbb eseménye a JNS közgyűlése vasárnap, november huszonegyedikén lesz Zagrebben. Mint minden évben egy az idén is a legnagyobb érdeklődéssel néznek a közgyűlés elé az ország összes sportdiplomatái, miután most ismét naprendező szerepet a JNS székhelyének kérdése. A beogradi sportsajtó már arról ír, hogy az idei közgyűlés Beogradba viszi a szövetséget és az erre vonatkozó előkészületek már meg is történtek, amennyiben a beogradi alszövetség tagjainak számát új klubok felvételével egy felemelte, hogy az abszolút többség biztosítottnak látszik. A zagrebiak már örültek, hogy az ügyből nem lesz semmi, de szinte az utolsó órában, vasárnap este érkezett meg a beogradi BSK és Jugoszlavia vájírata, mely formálisan is bejelentést tesz az alapszabálymódosító indítványról.

Zagrebban szintén megindult a készülődés Számálgatják a klubokat, meghatalmazásokat gyűjtenek még a legelgúgottabb vidéki kluboktól is, hogy maguknak biztosítsák a többséget. Zagrebben még vannak győződve arról, hogy a közgyűlésen a zagrebi, ljubljana, szpliti és szarajevói alszövetségek klubjai kompak-

tan Zagreb mellett fognak szavazni, sőt azt remélik, hogy Oszijek is, amely tavaly Beograd pártján állott az idén is Zagrebra fog szavazni. Ezekkel szemben állnak a beogradi és szokpljei alszövetség klubjai, amelyek természetesen Beograd mellett lesznek. Marad tehát még a szuboticei alszövetség, amelynek magatartása valószínűleg döntő befolyással lesz a szövetségi székhely kijelölésénél. Zagrebben elég erősnek érzik magukat és abban bíznak, hogy a szuboticeiak elpártolása esetén is övéké lesz a többség. Érdekes azonban, hogy Beogradban hasonló bizakodó a hangulat. Ott már annyira vannak, hogy már öszo is állították az új választmány listáját, amely így festene: elnök dr. Ninesics Momcsilo volt külügyminiszter, alelnökök Safarik (Ljubljana), Glisics mérnök (Beograd) és dr. Pajnic (Zagreb), főtitkár dr. Andrejevics, a Vreme sportrovatvezetője, titkár Hudzsi Koszta ügyvéd (Noviszad), szövetségi kapitány Simonics Bosko mérnök stb.

Ákárhogy is dől el a nagy harc, egy bizonyos, hogy a küzdelem erős lesz, mert mindkét fél el van tökéltve, hogy ezáltal nem adja meg magát oly könnyen. A közgyűlés vasárnap reggel nyílik meg a zagrebi városháza üléstermében.

Rheumás Fájdalmak
gyakran Önnek is elviselhetelenné teszik életét. A bevált **ASPIRIN** tabletták, elűzik fájdalmait és élekedve visszatér.
Kérje mindig az eredeti „Bayer” csomagolást a kék-fehérszörös piros szavassági jegyvel.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

A mezőgazdasági válság

A gazdák panaszai az utolsó hónapokban a gyöngyös termés, az értékesítési lehetőségeknek csaknem teljes hiánya és a magas kamat következtében, olyan hullámokat vertek, hogy a bajok orvoslása túlnőtt az elméleti közgazdaság keretein és kezdte magával ragadni az egész gazdasági életet. Az a krízis, amelyen mezőgazdaságunk keresztül megy, ma **közéletünknek legfontosabb és legégetőbb kérdése, amellyel gazdáink** ujabban a mezőgazdasági kongresszusok alkalmával foglalkoznak behatóbban. Jugoszláviában az első ilyen mezőgazdasági kongresszus a szkopljai volt, a második a szubótcái.

Ezekkel a kongresszusokkal kapcsolatosan sok szó esett természetesen az agrárkrízisről s véleményüket nyilvánították, sőt orvoslásra tanácsokkal szolgáltak igen sokan, gyakran olyanok is, kiknek úgy mezőgazdasági, mint közgazdasági ismereteik hiányosak. Félő, hogy az olyan gazda, aki nem mélyed bele kellőképpen a nagy problémákba, e tanácsoknak engedni fog és ezzel oly hibát fog elkövetni, amivel saját gazdasági ügyének amúgy is kritikus létét még problematikusabbá teszi.

Nem akarok a helyen részletesen kiterjeszkedni e tanácsok naivságának bizonyítására, de megemlítem, hogy speciális termelési ágak nagymérvű üzése — mint azt többször ajánlani hallom — nem lehet alkalmas a krízis megoldására, mert hiszen speciális növények termelésének fokozása, pl. len, kender, repce, zöldségmagvak vagy akár forszírozott tejtermelés esetleg egy-egy üzemen segíthet, azonban nem oldhatja meg a krízist. Ha minden gazdasági üzem ilyen specifikus termelését forszírozná, akkor ezekben is előállna a túltermelés, (lásd komló!) — ami sokban a cikkekből még sokkal katasztrofálisabb, mert ilyen áruk túlfeltermelés esetén eladhatatlannak és értéktelenné válnak. Ilyesmi a gabonajelvények elő nem fordulhat, mert ezeknél bizonyos értékmínimum — évszázadok tanúsága szerint — fennáll.

Hasonlóképpen igen naiv és időszerűtlen tanács az is, amely azt ajánlja, hogy termelési rendszerünket tegyük extenzívvé. A mai fixösszegű szociális és adóterhek mellett ez kifejezetten öngyilkosság. Nem extenzív, hanem racionálissá kell tenni gazdasági üzemeinket. Még ha az extenzivitás látszana is momentán racionálisnak — ami ezidőszorint nem áll fenn — akkor is igen veszélyes volna ez, mert az egy-két évre szóló krízis nem tesz indokoltá olyan üzemváltoztatást, amelynek visszacsínálása több évet venne igénybe.

Mérséz állítás — mondja bizonyára egy-két olvasó — hogy a krízist több évre szólónak tekintem. Ezek kedvéért megpróbálom igazolni, hogy állításom nem cigányjósítás, hanem logikus indokolással is alátámasztható.

Nézzük, miből keletkezett a krízis. Tavaly az a rendkívüli ritka eset állott elő, hogy az egész világon egyöntetűen rekordtermés volt. Az idei világtermés pedig közepes és a statisztikus véleménye szerint a világszükséglet fedezésére éppen elegendő. A tavalyi fölösleg tehát tovább nyomja a piacot és nem is volnának olyan katasztrofális árnyomasztó hatásnak, ha nem komplikálná a helyzetet, kiváltóképpen Európában az óriási pénzhiány és pénzdrágaság. A pénzhiány miatt nehezen akad vállalkozó, aki a fölöslegket tovább vigye addig, amíg egy rosszabb világtermés elő nem áll, de ha akad is, az is, egészen természetesen, erre csak abnormális alacsony ár mellett vállalkozhat. A számítás világos: a világháború előtti időben a gabona kétévi tárolása 4 százalékos pénz mellett 8 százalékos kamattal került. A 8 százaléknál nagyobb áremelkedés rosszabb világtermés esetén igen gyakori volt. Ma ugyanez a procedura legalább is 24 százalékba kerül, tehát a készletek további vitelbe csak oly alacsony árak mellett még nyereségre is számíthat. Precízebben kifejezve tehát, ma a fölöslegket felmutató világtermés — a kamat szempontjából — háromszor akkora árszökkenést tesz szükségessé, mint a világháborút megelőző időkben. Ennek természetes folyamánya azonban, hogy ha bekövetkezik az a rosszabb világtermés — vagyis mikor sor kerül a fölösleg felhasználására — akkor a nagyfokú árzuhanásnak megfelelő nagyfokú áremelkedésnek kell elkövetkeznie.

A gondolatmenet konklúziója tehát az, hogy a jelen gazdasági krízis oka nem állandó jellegű túltermelés, hanem végtelen túlprodukción, súlyosan komplikálva nagy pénzdrágasággal. Miután tehát nem állandó

jellegű túltermelés a baj okozója, ezért a gyógyítás sem lehet az extenzivitás utján való termelés és rezsicsökkentés, hanem — igenis — folytatnunk kell a fő szükségleti cikkek (gabona, cukorépa stb.) racionális, lehetőleg nagy termékre történő termelési rendszerét, hogy módunkban legyen az elkövetkezendő kedvezőbb konjunktúrát kihasználni. De fel kell készülnünk az egészen szélsőséges árfluktuációkra is.

Erre pedig az egyetlen mód, hogy a gazda legyen tökéletes, vagyis elégedjék meg olyan üzemmel, mely anyagi eszközeinek megfelel és nem szabad annyira terjeszkednie, hogy hitele komolyan igénybe vétessék, mert egyrészt 12—16 százalék haszonnal mezőgazdaságban dolgozni nem lehet, másrészt, mert a szélsősé-

ges árfluktuáció mellett minden gazdának fel kell készülnie arra, hogy egy-két évig nincs jövedelme, hogy esetleg a harmadik év hozza meg az elmaradt hasznokat. Már pedig túlfeszített hitel igénybevétel esetén, egy hitelmegvonás tönkreteszi, és mindezeketől az eshetőségektől megfosztja a gazdát.

Szabadon tehát mindezek nyomán három szerény tanácsot adnom a gazdatársadalomnak: 1. Ne csüggedj, a siker mindig a bizakodóké; 2. az extenzív rendszere való áttérés jelszava alatt ne hanyagold el üzemedet, hanem fokozott energiával és ceruzával kezdedben racionalizáld azt a helyi viszonyoknak megfelelően; 3. keveset markolj, de azt erősen megfogd.

Szentiványi Dezső

Az adóalap megállapításának módozatai

Írta: Blagojevics Bozsidar ügyvéd

I.

Az új adótörvény, amelynek érvénye az ország egész területére kiterjed, elrendeli, hogy az üzletek, vállalatok és egyének adóalapját a következő négy módon lehet megállapítani:

1. Hiteles számlák és a kereskedelmi törvény rendelkezéseinek megfelelően vezetett hiteles üzleti könyvek adatai alapján.

2. Pariflikációs alapon, hasonló foglalkozású üzemek forgalmával és jövedelmével való összehasonlítás szerint.

3. A raktáron levő árucikkek értékének szabad tekintetbevételével felbecsült várható jövedelem alapján, a következő módokon:

a) az adóköteles adóbevallása szerint;

b) az adóköteles jogyzökönyvből vett vállomása alapján, amelyet az adókövetőbizottság vagy az adóhatóságok előtt tett;

c) az adóköteles által rendelkezésre bocsajtott üzleti könyvek szerint;

d) az adóhatóságok által összegyűjtött adatok szerint a referens indítványára.

4. Végül esetben meg lehet állapítani az adóalapot más foglalkozású üzemek adójának bázisa szerint is, amely üzemek adóját a harmadik pontban említett módon állapították meg.

A gyakorlatban az üzleti könyvek alapján megállapított adóalap mindenesetre a ritkább esetek közé fog tartozni. Csak olyan üzemnél fogják ezt a módszert követni, ahol a vagyontárgyaikat egész éven keresztül rendszeresen a törvény rendelkezéseinek megfelelően feltárazzák, továbbá, ahol a bevételeket és kiadásokat rendszeresen könyvelik. Az adóköteles, akiknek adóalapját ezen a módon állapítják meg, üzleti könyvein kívül az évről-évre leltárt, kettős könyvvitel esetén a mérleget, továbbá a veszteség és nyereség számlát és az adóhatóságok által esetleg követelt egyes számlákat és üzleti jellegű iratokat is köteles beterveztetni.

A pariflikációs alapon történt adókövetés ugyancsak a ritkább esetek közé fog tartozni. Ezt a módszert akkor fogják alkalmazni, ha az adózó forgalmi és vagyoni viszonyairól összegyűjtött adatok nem annyira teljesek, hogy azok alapján az 1-es számon említett módon lehetne eljárni, de eléggé megbízhatóak ahhoz, hogy segítségükkel és a hasonló foglalkozású üzemek üzleti könyveinek alapján megállapított adójával való összehasonlítás utján eredményt lehessen elérni. Az ilyen összehasonlított módszert két hasonló foglalkozású üzem hasonló feltételekkel és azonos kalkulációval dolgozó vállalat, hasonló szokványok és a viszonylagosan egyforma rezsivel dolgozó vállalatok adatainak összevetésével alkalmazzák. A 3-ik pontban említett módszer lesz a leggyakoribb. Az adókövetőbizottságoknak itt részben, vagy egészen a következő adatok fognak rendelkezésre állni:

1. Az adóalany adóbevallása, jegyzőkönyvi jelentései, üzleti könyvei.

2. Az adóhatóságok által összegyűjtött adatok.

3. Az egyes közgazdasági intézmények, testületek és érdekképviseletek véleménye az illető adóalany forgalmáról, alapfokjáról és az elérhető nyereségről.

Az így összegyűjtött adatok alapján az adókövető bizottság szabad becsülés alapján állapítja meg az adóalapot, tekintetbe véve az alapfok magasságát és az

illető ipari ághoz elérhető átlagos hasznot, továbbá a helyi és általános viszonyokat.

Az adókövetőbizottság a tiszta jövedelem felbecsülésénél figyelembe veheti még a fentebb említett anyagokon kívül a következő tényezőket is:

1. Egyes esetekben, ha ezt szükségesnek látja, meghallgatni tanukat és szakértőket, különböző kérdésekre és körülményekre nézve. Ezt akár az adóalany, akár pedig a referens kívánságára megteheti.

2. Bizonyos kérdésekben magától az adóalanytól kérhet felvilágosításokat.

3. Az adóalany beleegyezésével elrendelheti az üzleti könyvek megvizsgálását is.

Az üzleti könyvek átvizsgálását az idevonatkozó szabályok szemelölt tartásával az adókövető bizottság elnöke végzi a referens, vagy a bizottság valamelyik tagjának jelenlétében. Abban az esetben, ha az üzleti könyvek komplikált volta megkívánja könyvszakértő közreműködését, a bizottság szakértő igénybevételével végzi a könyvvizsgálatot.

Abban az esetben, ha az adókövetőbizottság nincs abban a helyzetben, hogy a három első módszer alapján megállapíthatná az adóalapot, a negyedik módon jár el. Eszerint az adókövetőbizottság egyes üzemeket, ha a tárgyi igazságot másként nincs módjában megállapítani, összehasonlíthat olyan üzemekkel, amelyeknek adóját a 3-ik pontban állapították meg. Ez a módszer a gyakorlatban csak akkor fog alkalmazást nyerni, ha olyan üzemről van szó, amelynek forgalmi és jövedelembevételeihez nem lehetett megfelelő pontosságú adatokat gyűjteni.

Ami a megállapított adóalap elleni védekezéseket illeti, az adóalany ebben az esetben a következőket köteles előterjesztetni.

1. Ha valamilyen monopolicik elárúsításával foglalkozik, a fizetett fogvasztási adókról szóló nyugtákat és egyéb elismervényeket.

2. Biztosítási nyugtákat és iratokat.

3. Bankok leveleit arról, hogy az illető adóalany milyen idegen tőket vesz igénybe és ezekre mennyi kamatot fizet.

4. Okmányokat egyéb tartozásokról különösen akkor, ha ezek az adóalany valamely ingatlanára be vannak kebelezve.

5. Okmányokat a kötes és behajthatatlan követelések összegéről. Ezekre vonatkozólag a legjobb a sikertelen árverésekről és a bírósági végrehajtók által kiállított iratokat beterveztetni.

6. Bizonyítékokat arról, hogy mely áruk szolgálnak az adóalany saját használatára.

7. Nagykereskedők, akiknek a használatára a kiskereskedőké, erre vonatkozó kalkulációkat.

8. Személyzeti, világitási és lakbérkiadásokról szóló okmányokat.

9. Okmányokat arról, hogy milyen összeget költ a maga és családja fenntartására.

10. Okmányokat az évi bruttó forgalom esetleges csökkenéséről.

11. Okmányokat arról, ha esetleg rövid idővel azelőtt ugyanazon a helyen vagy a közelben hasonló foglalkozású üzem nyílt meg és ezzel konkurrenciát csinál az adóalanynak.

Azoknak az adatoknak a megtekintése, amelyeket az adóhatóságok gyűjtöttek, csak közvetlenül az adótergyalás megtartása előtt engedtetik meg az adóalanynak.

Tilos gyengefajtájú szőlővesszők ültetése A dunai bánság mezőgazdasági osztálya rendelettel védi meg az ország bortermelésének jó hírnevét

A dunai bánság mezőgazdasági osztálya a napokban rendeletet adott ki, amelyben az új szőlőgazdaságok felől intézkedik. A rendelet a következőket tartalmazza:

Az utóbbi időben többfelől érkezett panasz, hogy az újonnan telepített szőlőgazdaságokhoz olyan fajtákat használnak, amelyek rossz bort adnak és ezzel ártnak bortermelésünk külföldi jó hírnevének. Ennek megakadályozására a dunai bánság mezőgazdasági osztálya, törvényadta jogánál fogva és a szőlőgazdaságok telepítéséről és újtásáról szóló szabályrendelet értelmében a következőkre hívja fel a termelők figyelmét:

1. Az egyesületek tiltsák meg a körükbe tartozó szőlőgazdáknak, hogy gyenge fajtájú vesszőket ültessenek.

2. Az egyesületek törekedjenek arra, hogy a régi tökéletes gyenge fajtához tartoznak, fokozatosan cserélik ki és erre a célra az önkormányzati

testületek által előírnyozott szőlőgazdasági segílyt felhasználhatják.

3. Az illetékes szőlőgazdasági tényezők hívják fel a termelők figyelmét arra, hogy saját érdekükben óvakodjanak más célokra szolgáló földön szőlőt telepíteni, továbbá a telepítéseknél törekedjenek a bevált fajták terjesztésére. Egyben értesíteni kell a termelőket, hogy az előkészületben levő új bortermelési törvény a gyengefajták termelésének áruba bocsátását el fogja tiltani.

4. Az illetékes szőlőgazdasági tényezők arra is hívják fel a termelők figyelmét, hogy a szőlővesszők kereskedelmi forgalmában csupán a nemerített fajvesszők árusítása van megengedve és sem magánúton, sem kereskedelmi úton nem szabad a gyenge fajtákat terjeszteni.

A dunai bánság mezőgazdasági osztálya a rendeletet valamennyi szőlőgazdasági egyesületnek, városnak és községnek megküldte.

Intenzív tejgazdálkodást!

A noviszadi központi tejgazdaság propagandája

Dr. Sulima, a noviszadi központi tejgazdaság igazgatója, a napokban a járási gazdasági hivatal helyiségében a nagy számban megjelent gazdák és Lázics Radivoj mérnök járási gazdasági felügyelő jelenlétében propaganda előadást tartott a tejgazdaságok felállításáról, továbbá a tej és tejtermékek célszerű felhasználásáról.

— A mi országunkban új termelési módszerre tértek át a gazdák. A tejgazdaság is intenzívebbé kezd lenni. A központi intézet a kiviteli lehetőségeket elősegíti. Szerződés is létesült egy németországi bankkonzorciummal, ennek alapján korlátlan mennyiséget lehet kiszállítani a tejből és tejtermékekből. Hogy a kiviteli áru kitűnő minőségűt biztosítsák, a központi intézet három hónappal ezelőtt tejgazdasági iskolát állított fel és a német bankkonzorcium saját mérnökét, Krusász Józsefet, aki Dániában végezte a szakiskolát, bízta meg az iskola vezetésével. Ennek az iskolának ötven gazda a tanítója, némelyikük közülök érettségizett, némelyikük egyszerű földművelő. Az iskola befejezése után minden tanuló kap az intézettől megfelelő műszereket, hogy tejgazdaságát szakszerűen vezethesse.

— A mi földünkön kitűnő tejet lehet kapni, a vaj a külföldön is elismert, tartós, nem romlik, a trópusi vidékekre is könnyen szállítható. A mi teheneink kevés tejet adnak, de a tej aromatikussá és ízesebbé állami költségvetésnek legalább egy harmadrészét lehet-

ne fedezni a vajkivitellel. Az egész világ vajtermelése évente négy-százmillió font sterling értékűt képvisel. A világon Dánia és New-Sealand a legnagyobb vajexportáló államok. Jugoszláviában 3,300,000 szarvasmarha van, ebből 1,400,000 a fejőstehén. Minden fejőstehén átlag tíz métermázsa tejet szolgáltat, tehát évente 1,400,000 tonna tejet kell kapni. A vajgyártásra 500,000 tonna tej marad fenn, amiből 21,500 tonna vajat lehet előállítani. A vajgyártás Jugoszláviában még nagyon kezdetleges, pedig megfelelő organizáció esetén szép eredményeket lehetne elérni. Azokban a falvakban, ahol sok a fejős tehén, tejszövetkezeteket kellene létesíteni. Mint Észak-Dániában, úgy Jugoszláviában is a megfelelő épületek felállítására államkölcsön alapot kellene létesíteni, hogy gazdáink olcsó kamatos kölcsönökhöz jussanak a tejgazdasági épületek felépítéséhez.

Annál fontosabbnak tartja az előadó, hogy intenzív és szakszerű tejgazdálkodással foglalkozzanak földművelők és gazdák, mert a vajgyártásnál a tej feldolgozásánál fennmaradó termékekkel nagyon jól lehet az angol yorkshire-i sertésfaját is felnevelteni.

Dr. Sulima mérnök, a gazdakörben is tartott népszerű ismertető előadásokat, majd a járás egyes községeibe szállt ki, hogy a tejgazdálkodásnak propagandát csináljon.

Dr. Sulima előadásai iránt nagy az érdeklődés.

MI UJSÁG A LLOYDBAN?

A szuboticaí Lloyd közleményei — Rovatvezető: Pavlovics Milos dr. titkár

Fuvardíjvisszatérítés iránti reklamációk bélyegmentessége

A noviszadi kereskedelmi és iparkamarának a vasuti fuvardíjvisszatérítés iránti reklamációk bélyegkötelezettsége tárgyában a vasuti vezérigazgatósághoz intézett beadványára ez utóbbi a következő magyarozó rendeletet adta ki:

«A bélyeg- és illetéktörvény 6. szakaszának 10. pontja értelmében bélyegmentes minden állami illeték visszatérítésére vonatkozó beadvány és határozat, ha a reklamációnak van alapja. Ezért tehát a vasuti vezérigazgatóság teljesen bélyegmentesen intéz el minden alappal bíró reklamációt s bélyegkötelezettség alá csak a cenzúrá és a meghatalmazás esik. Ha azonban az ügy elintézéséről megállapítás nyer, hogy a követelésnek nincs alapja, akkor a vasuti vezérigazgatóság köteles a bélyeg- és illetéktörvény értelmében eljárni, mert ez csakis a helyálló követeléseket mentesíti a bélyegkötelezettség alól. Ennek következtében magától értődik, hogy amennyiben a követelés nem indokolt, a fél utólag felszólítást kap, hogy a bélyeg- és illetéktörvény 1. és 5. díjtétele szerint bélyegilletéket tizenöt napon belül fizesse le. Az esetben, ha fuvarlevélmásodlat alapján kérnek díjvisszatérítést, akkor az említett bélyegilletékeken kívül még minden fuvarlevélmásodlat után a bélyeg- és illetéktörvény 2. díjtétele alatti illetéket is kell fizetni. Ha a reklamáció alaptalan, akkor a vasuti vezérigazgatóságnak tulajdonképpen kötelessége volna a 46. díjtétel alatti illetéket is behajtani **úlési illeték** címén; azt azonban csak akkor kö-

veteli, ha a fél a bélyegilleték megfizetésére vonatkozó első figyelmeztetésnek nem tett eleget. A bélyegilleték nemfizetése esetében az ügyet átteszik az illetékes adóhivatalhoz, hogy az a bélyeg- és illetéktörvény értelmében a behajtást eszközözze.»

Megjegyezzük, hogy az 1. díjtétel alatti illeték öt dinárt, az 5. alatti husz dinárt, a 2. alatti két dinárt és a 46. alatti tíz dinárt tesz ki.

*

Szabadság újtája gázvilágításra. A beogradi lengyel követség értesítése szerint dr. Fraynd R. lengyelországi mérnök új gázvilágítást talált ki, még pedig nem gázokkal. Ez az új világítási mód felhasználható fényreklamációnál, fényszórónál, a légi közlekedésnél stb. Dr. Fraynd mérnök hajlandó találmányát, illetve szabadalmát eladni. Kérjük tehát az érdekelteket, hogy — amennyiben a találmányt megvásárolni óhajtanak — szíveskedjenek ebbeli szándékukat a »Lloyd« titkári hivatalának bejelenteni, hogy azt a feltalálónak tudomására adhassuk.

Kereskedelmi összeköttetés Lengyelországgal. A zagrebi kereskedelmi és iparkamara értesítése szerint egy lengyelországi cég érdeklődik jugoszláviai borok és déli gyümölcs képviselőit iránt. Felhívjuk az érdekelteket, hogy — amennyiben ezzel a céggel összeköttetésbe óhajtanak lépni — szíveskedjenek ebből a célból a »Lloyd« titkári hivatalához fordulni.

Kereskedelmi összeköttetés az Északamerikai Egyesült Államokkal. A »The Merchant's Association of New-York, 233 Broadway, Woolworth, Building, New-York«, amely egyike az Egyesült Államok leghatalmasabb kereskedelmi szervezeteinek, értesítette a beogradi kereskedelmi kamarát, hogy külön külkereskedelmi osztálya van, amelynek egyik főhivatása, hogy az Amerikába vásárolni vagy eladni szándékozó külföldi kereskedelmi cégek és személyiségeket, valamint azokat is, akik ilyen ügyeket közvetíteni akarnak, közvetlen összeköttetésbe hozza az amerikai termelőkkel, illetve kereskedőkkel. A közvetítés teljesen ingyenes. Hogy azonban az összeköttetést keresőt minden jobban ki lehessen elégíteni, kívánatos, hogy az illető a fenti newyorki kereskedelmi egyesületnek minél részletesebb adatokat bocsásson rendelkezésre a szóban levő üzletről, árutól, fizetési feltételekről, stb., ugyancsak megfelelő, elsősorban az Egyesült Államok cégeitől eredő referenciákat kell nyújtania.

Kereskedelmi összeköttetés Francországgal. A lyoni mintavásár hírszolgálati irodája hajlandó ingyen közölni lapjában a jugoszláviai importőrök és exportőrök hirdetését.

Tejszövetkezet alakul Szubotican

Az Agrarna Zajednica több mezőgazdát küld ki a noviszadi tejgazdasági tanfolyamra

A szuboticaí Agrarna Zajednica, mint jelentettük, néhány héttel ezelőtt széleskörű mozgalmat indított tagjai és a szuboticaí mezőgazdák között egy tejszövetkezet létesítése érdekében. Szubotican ugyanis eddig nem dolgozták fel a tejet, hanem a tejfelesleget más városokba szállították. Miután ez a termelési ág az utóbbi időben igen rentabilisnak mutatkozott és sok helyen egész falvak a tejtermékek feldolgozásából élnek, az Agrarna Zajednica vezetősége elhatározta, hogy propagandát csinál Szubotican is, az ország legnagyobb tejközpontjában, a tejtermékek feldolgozása és tejszövetkezet létesítése érdekében. Ez az akció eredményesen is járt és a mult héten tartott közgyűlésen elhatározták, hogy megalakítják a tejszövetkezetet.

Ez Agrarna Zajednica szerdán értekezletet tartott ebben az ügyben és kimondották a tejszövetkezet megalakulását. Elhatározták továbbá, hogy a tejtermékek feldolgozásai műveleteinek megtanulása végett a noviszadi tanfolyamra egyelőre **Rákics Milivoj** küldik ki, aki a tanfolyam sikeres elvégzése után vezetőnek fogja a szövetkezetet. A szövetkezetnek nagy tejszárók lesz, ahol saját készítményű tejtermékeket lehet majd kapni. Számolni kell azzal is, hogy a feldolgozott tejtermékek nem fognak el sem Szubotican, sem az országban és az árut majd külföldre kell vinni. Ez sem útközik azonban nehézségbe, mert a kormányznak sikerült szerződést kötni Németországgal, amely hajlandó évente huszont vaggon jugoszláviai vajat átvenni. A szuboticaí tejszövetkezet felesleges termékeit tehát Németországba kerülnek ki.

A Napló munkatársa úgy értesül, hogy jövő évben, valószínűleg szeptemberben, nagy mezőgazdasági kiállítást rendez az Agrarna Zajednica Szubotican. A kiállítás keretében megrendezik a jugoszláviai tejtermékek első kiállítását is.

Az Agrarna Zajednica a legközelebbi jövőben újabb értekezletet tart, amelyen több fiatal szuboticaí mezőgazdát küldenek ki a noviszadi tejfeldolgozási tanfolyamra.

Dijzások a noviszadi baromfi-kiállításon

Szerda délig több mint tízenkétezen látogatták a noviszadi baromfi-kiállítást

A noviszadi fajbaromfi és tenyészkiaállítás iránt olyan nagy az érdeklődés, hogy egyre újabb vidéki csoportok érkeznek a kiállítás látogatására. Az érdeklődést legjobban az a körülmény bizonyítja, hogy szerda délig több mint tízenkétezen látogatója volt a kiállításnak. A kiállítás zsűrije befejezte a munkáját a következő kiállítókat részesítette még jutalomban:

Amerikai fehér Leghörnökért: Siebold Miksa Noviszad, Dima Koszta Noviszad, Simon Vilmos Noviszad, Aljváz Milos Noviszad, Jovanovics Pera Noviszad, Putnik Pera Beeskerek, Gerich Sztevan Noviszad, Kovács Benő Csurog, Mettler Alekszandar Zemun, Ruszakov Alekszandar Bulkesz. Vinkics Jovan Noviszad, Baltés Koloman Sztaribecsei, Gutesa Mihajlo Peograd, Hadzsics Tosa Szrbobran, Szubotics Gyoka Ruma, Srdics Vasza Temerin, Dungereycki Alekszandar Noviszad, Vuics Vasza Noviszad, Zdanovszki Nikola Bozsjakovina, Jurics Marko Szubotica, Szojnic Angelina Martinci, Oszojics Hedvig Ruma.

Fürjiszni Leghörnökért: Ivanov Sergej Noviszad, Siebold Makso Noviszad, dr. Petrovics Milos Noviszad, Mogin Branko Noviszad, Mikalacski testvérek Noviszad, dr. Kovacevics Milan Puszt-Vizics.

Minden „Pyram-paszta“ dobozban van egy betű, aki a „Gramofon“ szót összegyűjti, kap ajándékkul egy szép, sokszáz dinár értékű koffer-gramofont

A SZENTENDREI BIRÓ

A NAPLÓ PÁLYANYERTES REGÉNYE

IRTA: ARÁNYI JENŐ

32

— Megyek vissza az erdőre.
— Mondok mást, ha akarod. Erre a Duna ellen hamarosan beérhatsz Belegrádba, ott erős magyar sereg ül, de ha nem, akkor tudok egy lakót, átszökhetsz amoda.

— Miféle falu ez?
— Grocska. Felfelé színben nem messze Pancsova.

— Ez jó lesz.
Majd éjfélig beszélgettek a sötét kis konyhán, azután elvezette a kertek alatt, udvarok mögött a vizig. Ott ringatózott a lélekvesztő, egy lehajló fűz alá elrejtve. Trifunác hálálkodva nyujtotta az aranyát.

— Mi ez?
— Egy arany. Mátyás adta, a magyar király.
— Tedd el, ne mutasd, ha nálam meglátnák, megtalálnák, halálra kinoznának: hol vettem, hol a többi? Tudod, hogyha magunkfajta azt mondja, hogy sok az aranya, ezüstje, kinevetik, nem hiszik el, de ha egyet igazán megmutat, akkor keszik rajta a többit is, hiába mondáná, hogy nincs több.

Hajnakra a magyar partron volt, gondosan ellökte a csolnakot, hadd vigyék, véletlenül szabadult el. Az csak uszók csendesen lefelé, amíg el nem fogja valaki. Ő maga pedig nekivágott a mocsaras, lápos tájéknak.

2.

Uros érthető örömmel és boldogsággal ölelte magához Kaszást, aki eleinte, sehogys sem ismerte fel, de azután szívesen emlékezett a Budán látott kedves szerb gyerekekre.

— Mi lettél kis öcsém?
— Katona lettem, király serege. Temesvárról jöttünk, Giskráékra megyünk.

Részletesen elbeszélte kóborlásait, kalandjait, józúen el is siratta az apját meg a maga végzetét. Végére Kaszás is elmondta a maga baját:

— Nem foghatom fel, hova lett az a gyerek, hiszen ha tudtam volna, hiszen ha mondta volna, hogy talán máshoz huzza a szive, akkor talán engedtem volna, de hát soha ez a gyerek nem pajtáskodott legényemberrel, olyan volt, mint a szelid kis süldőbárány. Attól tartok csak, hogy hiába keresem, attól félek, hogy elemészette magát.

Uros reszketett, amíg az öreg beszélt. Félt, hogy valami olyat hall, ami elsorvaszthatná a szívében kelt reményvirágokat, még jobban félt attól, hogy valójában kárt tett magában a lány és a keserűség fojtogatta annak az elgondolására, hogy neki még majdnem a teljes öt esztendeje hátra van. Arra gondolt hirtelen, hogy elmondja az apának az ő nagy szerelmét, hogy megmutatja neki a pántlikadarabot, de azután elállt a szándékától. Minek? Ha meg is találja apa a lányát, hogyan kívánja ő attól a gyermektől, hogy öt évig várjon rá, hogyan ígérhet akármit is az apja nélkül, az apjának a mindenképpen való kiszabadítása előtt?

Sorakozóra hívták a katonákat, bucsuzni kellett.

— Hát most merre megy kedves bátyám?
— Ugy vélem, rosszat vetett a rosta, nem erre jött az a kis hóbortos. Elnézek Szolnok felé, onnan majd haza. Hátha elő is kerül addig.

— Ugy lesz, ugy, biztatta Uros, inkább magamagát, mint Kaszást, pedig érezte, hogy hiába minden remény. Az embererdő rengetegében ki tud megtalálni egyetlen szál rozsmaringót?
Elváltak, északnak egyik, a másik délnek.

3.

Ott csillogott már Ilona előtt a kék pántlika, csendesen csevegő hullámocskáival a higgadt, a

békés, a hívogató Duna, rajta tul őszi hervadásban a keskeny sziget sárgászöld csikja, még azon is tul a domboldalról integető város.

— Én most amoda átmegek, mondta Ilona a szenesasszonynak.

— Minek te? Nincs ott kalastrom.
— Keresek ott valakit, kipihenem magam egy kicsit, kitisztálkodom valamennyire, azután megek a zárdába.

Egy halász átvitte a szigetre jó szóért, onnan a révész átvitte a városba egy jó reménységért. A kompon megkérdezte Ilona, melyik házban lakik az a szerb család, ahol egy Uros nevű fiu, meg egy Jelena leány a gyermekek.

Igy toppant be Riszticsék házába, ahol egetverő jajveszékéléssel hempergett a földön Deszánka és csendes, fojtogató csuklással zokogott Jelena. A padkán ült Trifunác és beszélt a veszedelmet.

Tizenegy közül ő maga tért meg, de csak háromról tudja hol és merre vannak, ott nyugsznak a szelid Temes mellett, gyepféglával kirakott sirdomb alatt, a másik hét pedig török rabja lett, ha ugyan életben hagyta a kontyos. A belépő idegen leányt észre se vették, sokan voltak a tágas szobában, mindenki hallani akarta Trifunác meséjét, zokogtak az anyák, nehezen nyeldesték a fájdalmat az apák, a legfőbb bánat mégis ezé a házé volt: egyszerre kidőlt az erős, hatalmas oszlop és a deli sudár növendékfa, amely éppen olyan nagygyá, össze nem roppanthatóvá indult, mint a törzs, amelyből oltva volt.

A halotttér gyertyát gyújtottak, a pápa parasztoszt hirdetett holnapra, Ilona meg csak állt, állt az ajtóban és nem értett semmiből semmit. Láta a nagy szomorúságot, szerencsétlenséget sejtett, de szerbül beszélt körülötte mindenki, nem tudhatta miről van szó.

Valaki mégis észrevehette:
— Ko szí, što češ?
— Nem értem, mit kérdez?
Most a pap szólt:
— Magyar vagy?
— Az.
— Kit keresel?
— Risztics Urost meg a hugát, a játomat.
— Jelena ott van, Urost megtalálhatod a Temes partján, fűzek alján, gyepestéglával rakott domb alatt.

Ilona odarohant a sírásóból felfigyelő Jelenához, odarogyott a vállára és sirt keservesen.

Olyan volt ez a váratlan jelenet, hogy senki se mozdult a látogatók közül, senki se akarta elmulasztani a magyarázatot, mindenki tudni akarta, ki ez az idegen leány és mit keres közöttük. Valakinek mégis észébe jutott, hogy a szigeten lévő Dránt is értesíteni kellene, erre mozdultak is néhányan, de végtére mégis mindenki maradt. Jelena nyugodott meg előbb, eltolta magától az ismeretlen idegent és fűrkészőn nézett az arcába:

— Ki vagy? mit vagy kit siratsz?
— Hogy ki vagyok, majd megmondom később. Szerencsétlen vagyok, nincsen bűdoső, siratom pedig szegény magamat.
— Főből nem értek egy szót sem.
— Majd ha magunk maradtunk, elmondok mindent, most csak egyre feleli nekem, te adtad nekem Uros bátyád egy kék pántlikát?

(Folytatása következik)

Hó- és sárcipők

javitását és vulkanizálását vállalja

Takács Márton

gummiműhely, Zriniski trg 24.

NYILT-TÉR

Nemačka Keramika

(Deutsche Keramik)

osmajska 7 Beograđ Telefon 31-82

Meissen Hardmuth, Čeh és Zsolnay fayenc fal- és padlóburkoló keramiai lapok.

Meissen és Hardmuth-kályhák, valamint luxuskandallók és takaréktűzhelyek (Sparherd).

Költségvetés, tervrajz díjtalan.

Tekintse meg kiállítási helyiségünket

Nyilatkozat

A Singer-varrógép ügynökeit, **Csekics Ivánt és Futnik Spiridiont** a vel.-kikindai járásbíróóság 5191. sz. alatt elzárásra ítélte, amiért rólam, hogy jó hírnevem rontásáért, azt a hamis hirt terjesztették, hogy rossz varrógépeket árúsítok és vevőimtől váltót veszek, amelyet elzárósítottok.

Ezek az állítások nem felelnek meg a valóságnak, nálam bárki váltó nélkül kaphat jó Ardilla-varrógépet és kerékpárt 10 évi gyári jótállással a legkedvezőbb heti és havi lefizetésre.

HEGEDŰS MATIJA

Oeller-Blattmann Novisad
Ardilla-varrógépek
velikakikindai főképviseleje.

13618

Nyilatkozat

Mrkusics Zsárkó f. évi október 15-ével megszünt utazó-tisztviselőnk lenni, miért is nincs felhatalmazva nevéünkben üzleteket kötni és inkasszót eszközölni.

Braća Krajačevics,

fa- és szénagykereskedők,
Novisad.

13674

Gyógyszertár áthelyezés

Ezúton van szerencsénk tudatni, hogy gyógyszertárunkat Jevrejska ul. 6. szám alól

Jevrejska ul. 2

alá (Dr. Adamovics-ház) a városházzal (Báni palotával) szemben helyeztük át. Gyógyszertárunkat teljesen újonnan és modernül rendeztük be, ahol mint eddig is raktáron tartunk mindenféle bel- és külföldi specialitásokat. Postai szétküldés.

Schütz János és neje Ilona Schütz
gyógyszerészek, Novisad.

13683

Nyilatkozat

Mrkušić Žarko f. évi október 15-ével megszünt utazó-tisztviselőnk lenni, miért is nincs felhatalmazva nevéünkben üzleteket kötni és inkasszót eszközölni.

Braća Krajačević

fa- és szénagykereskedők, Novisad.

Utazók!

Figyelem!

Legjobb és leolcsóbb szálloda

PANCSEVÓN

HOTEL VOJVODINA

Közvetlen a vasútállomással szemben a hajóállomás közelében, újonnan berendezve

Olcsó ára: Első emeleti szoba 2 ágygal 40 dinár, egy ágyas 25 dinár. Második emeleten 2 ágyas 30 dinár, egy ágyas 21 dinár. A szálloda vendégei az étteremben 20 százalék kedvezményt élveznek.

A legjobb kiszolgálásért felel

Ninkovics Gyura szállodás

Megnyílt az új 13575

Nyakkendőipar!

Nagy választék a legegyszerűbbtől a legizélésesebb nyakkendőkben!
FORTUNA nyakkendőipar, Szubotica, Ruff-palota

FIGOL

a legkitünőbb háziser a bél és gyomor mindennemű megbetegedései ellen. — Gyógyerejü tengeri növényekből és fűgéből készül. — Készíti és postán szétküldi Dr. SEMELIĆ gyógyszeriar, Dubrovnik 2. Ára üvegenként 40 dinár, 3 üveg 105 dinár, 8 üveg 245 dinár.

Szőlőajtványok

amerikai alanyra ojtott, elismert legjobb minőségben dúsz gyökezzel, gyökéres és sima vadvevesszők minden fajban, valamint nemesítet 2-3 éves gyümölcs és rózsafák megrendelhető.

Sévár László — miniaszó és szőlőajtvány telepéről
Petrovaradi (Majur) Postafiók 17
Lerakat Bakacseva ulica
Arlevezec tivánaira ingyen!

Nemes GESZTENYE

legolesőbb napi árban
Ceizler Nándor cégnél
Subotica 14408

SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ KOCH CIPŐK

ők, fűlik és gy rme ek ré-
sacsi, o m gsk, tar csak a
NAGYON OLGCSÓK
Putevich z, Kiklopónával
ez mben

Ha gallérját, fényesen,
tehéren és elegánsan
akarja viselni, akkor
küldje 445

PIUKOVIC
gőzmozdóba
Subotica, Vukotina ulica 16. sz.

ZSÁK

PONYVA ZSINEG

legolesőbban
AVRAM SCHIFF
zsák- és ponyva-
köleszónél

AFRIK, LŐSZÓR
és **LÓTAKAROK**
gyári lerakata
HEVEDEK
TÖMLŐK stb.

NOVISAD Telefon: 2403
Telegr.: Jutešić
Fiók: Beograd-Sava
Kérjen árajánlatot!

Ha már mindent megpróbált

és semmi sem használ, ugy
vegyen egy üveg valódi

OROSZLÁN

"menthol sósborszeszt
A valódi mentholos „Orosz-
lán“ sósborszesz a csúzt,
köszvény, reumát, szaggatást,
főfájást megszünteti, idegeit
felfrissíti.

MINDEN HÁZBAN
NÉLKÜLÖZHETETLEN

POMPADOUR

URI ÉS NŐI FODRÁSSZALON
a legjobb munkaerőket alkalmazza és a legso-
lidabb ár mellett a legprecizőbb munkát végzi.

ARAI:

Urak részére:	Hölgyek részére:
Beretválás D. 5	Oadólás D. 10
Hajvágás 10	Hajvágás 10
Beretválás és haj- vágás D. 12	Fejmosás 10
Fejmosás 8	Manikür 8
Beretválás, masszáz kompressza készü- léssel, hajvágás, lossziona, manikür	Arcomasszázs 15
	D. Estélyi frizura . . 15
	Hajfestés (Honnával) . 120
	Hajfestés (Aráblával) . 90

Bérletjegynél 20 százalék engedmény

Ranisavljević
uri és női fodrász, városháza épületben

Szőlővessző gyök res'tett porbujtásos

egy zinte 2 e s i o azot ar-
győ tőzet el k hőnbűző fa-
jok magrende hetők

Inguz Testvérek
királyhalmi szőlőgazda-ágában
Posta- és táviradacím: **Pallé-Sziljak**
Telefon nappal: Pallé 3, éjje: Subotica 6-27

ELŐNYOMDÁT

legmodernebb stílus rajzokkal és
kellékekkel legolesőbban szállít
LEOPOLD SÁMUEL, SENTA
modern előnyomdaberendezési gyára
Relief-festéshez való festékek, porok és
kellékek kaphatók

Műbutor

Legjobb és leg-
izlésebb csak
Szabadosnál
Subotica,
Daničićev put 17

MEGNYILT

fővárosi nívón berendezett
modern villanyvilágítási
fotoszalónom
Szíves pártfogást kér
Saci fotoszalón
Kis kápolta ával szemben
az emeleten

Ezennel bemutatjuk Onnek...
a z u j
„POBEDNIK“
rádiókészülékünket
belföldi és az erősebb külföldi álló-
mások vételére. Ezt a készüléket egy-
szerű külső, de a legtekéletesebb
szerkezet jellemzi! A tiszta és erős vé-
telt garantálja a PHILIPS B 443 cső és
a PHILIPS alacsony frekvenciájú
transzformátor. — Kérjen részletes
ismertetőt rádiókereskedőjétől.

PHILIPS

TISZTA GYAPJU
KULAI SZÖVET
EGYEDÜL
VECO M. VIDAKOVIĆ i SINOVI
cége kapható, Je ad čeva u. 10.

Szabadalmazott
Jégszekrényeink
árait leszállítottuk!

Mielőtt jégszekrényt vásárol,
kérjen árjegyzeket és ajánlatot

BRAĆA GOLDNER jégszekrény-, fabu-
tor- és részárnyártól
SUBOTICA, Jugovitéa ulica 20. — Telefon 1-34

»TRETORN«

naponta 30.000 pár
sár- és hócipőt
állít elő, amelyet
millió és millió ember hord
a legnagyobb megelégedéssel.

Vegyen
Ön is még ma
»TRETORN«
sár- és hócipőt,
mert ezek a legjobbak.

TRETORN

Arcának szépségét, üdeségét, tisztaságát megőrzi a Daruváry-crème Kapható minden szaktól le ben.
Posta- és táviradacím: **B.UM** gyógy-
szertár, Subotica, 10 postával szemben

A Tip-Top-krém az arcot üdévé teszi

és azonkívül nem ártalmas az arcórának. Minden dobozhoz külön használati utasítás van mellékelve. Egyes helyekre elárulások kerestetnek. Érdeklődők forduljanak Spórer Mór, Subotica céghez, a jugoszl. főképviselethez

Dr. Georg SEIBT Berlin
rádiói és hangszórói

a legnagyobb tudás és 20 évi gyártási tapasztalat alapján készültek.

Mielőtt rádiót vásárol, hallgasson meg egy rádiót és hangszórót!

Közp. eladási hely:

Tehn. Biro Ing. Solarović, Novisad, Futoški put 68

AMERICAN HEATING

a jelenkor legtökéletesebb, koksszal fűtött kályhája.

Csak 4 kg. kokszra van szükség egy 100 köbméteres helyiségnek 24 órán át való fűtésére. Állandó tűz ősztől tavaszig, naponként mindössze egyszer kell egy egész kis mennyiséget utáнарakni. Lukszus-kivitel. Okvetlenül írjon a jügcsláviai vezérképviseletnek: American Heating, Zagreb, Marovska 15.

Hentesek részére
husvágógép,
kolbásztöltőgép
bárdok, kések
olcsó áron kaphatók
Weiner vas- és
alumínium
Szubotica, Gyümöcsipiac
Kérjen árát! n'at!

Fogorvosok és fogtechnikusok
figyelmébe!
Megnyit az első szubotical fogászati műszer- és anyagraktár. Olcsó árak, gyors és pontos kiszolgálás. Vidékre megrendelés azonnal, postánutánvétellel továbbítok.
"Dentalija"
Szubotica
Paja Dobanovačka ul. 21.

Méz
szavatolt tiszta, természetes akác-, hárs- és tarlóvirág-méz kicsinyben és nagyban kapható
"VOJVODINA"
méhészgyéjsületnél
Novisad, Vodnikova ul. 8

Sütemény 2 din.
Haboskávó süteménnyel 5 din.
Teasütemény kr.-ja 60 din.
Alkalmi és lakodlmas
Torták olcsón kaphatók 5408
"MIGNON"
Institoris Sándor
ujjonnan megnyitott raktárakjában
SUBOTICA, Strossmaierova ul. 22
Hajpiac, Fűszertőzsgázáros mellet

Fodrászok figyelmébe!
Patentirozott
"IDEAL"
borotváló
kapható 3125
Rege Józsefnél
Vegretác

Naptárarúso! Figyelmébe!
Az 1930-ik évi Subotička Danica kalendár már megjelent és kizárólag nálam kapható 398.
Krécsi A. Nándor
könyv- és kegytárgy kereskedése, Subotica
Hirdetéseket
Sentán a Bácsmegyei Napló részér:
Molnár Sz. Vince
könyvkereskedése vesz fel.

A tudomány

Antiszeptikus fog-,

Bakteriológiai vizsgálatok igazolják, hogy ez a víz megöli minden kórokozót, lehetlenné teszi azok elszaporodását, nem árt a szöveteknek, a fogakat, a szíjat és a garatokat megtisztítja a ragályt okozó és terjesztő é'ösdiektől, a fogakat tisztán tartja és megőrzi azok szép fehérségét.

Kitűnő védekező-szer a fogfájás és a szájbetegségek megakadályozására, egyedülálló szer bár mely ragályos betegségeknek, az angina, reuma, szivizomzat megbetegedése, spanyolnátha, influenza, nátha, stb. ba-

uj sikere!

száj- és garatviz!

ezeknek a szájüregebe és ezzel a szervezetebe való behatolása ellen.
Garatmegbetegedések-nél kitűnő határu öbölő-szer.
Könnyűsén nélkülözhetetlen az így- és az állkapocs megbetegedéseinél és az olyan betegségek tartama alatt, amelyeknél a beteg biszmutos gyógyszerrel használ.

Kapható minden gyógyszerertában és drogériában.
Ára üvegenként 24 dinár.

A világhírű
"DEKA" autógummi
elismert német márká
Képviselet **TAKÁCS MÁRTON** gummiühtly
Zrin'ski trg 24 12034

WEITZENFELD i DRUG SUBOTICA
INTERURBAN TELEFON 192.

Zsák, zsineg, ponyva, gazdasági kötélárúk, szőnyegek, linoleumok, kárpitos kellékek nagy választékban
Kérjen árajánlatot!

Ház
Novisad legforgalmasabb utcájában, lakással, nagy raktárakkal és pinccel, kemény anyagból építve,
eladó.
Az egész telep 3.500 m. nagyságu. Bővebbet Sztojkovics Djuranál, Novisad, Kralja Petra ul. 25. 13676

gyorstaipaló
Olesó, de jó javítást, kész és rendelt cipóket csak a
készít. Poštanska ulica 4. Vöröskőr mellett. Saját ház
LUSPAI

Foglalkozásnélküliek
szerencsése, a ház második kenyérkeresője, a Grauert-féle háziipari »Rekord« gyorskörtöltőgép-ecske. »Világosoda!« »Valóságos Isten áldása!« ...mondják a gépecskék új tulajdonosai.
Ne higj senkinek! Személyesen győződjel meg a kis csodagép működéséről!

Sürgös üzenet
mindazoknak, akik gépecskét már vásároltak és mindazoknak, akik a háziipart ismertető könyvecskét már beszerezték tőlünk.
1. Gyárunk sikerült, örvendetes és nagyjelentőségű újítást eszközölt a gépecskén. Most már nemcsak mindenféle remek és bámulatos harisnyaneműt, hanem mindennemű tetszértzerinti kötöttárút is, pulóvert, dzsemper, szvellet, trikót, gyermekruháskákat, mellényt, kezttyüt, sapkát, salát, ridikült, papucsat, fölötték részére kötött ruhát stb. akár mintázott több színben is készíthetsz rajta, játszva, saját szobádban. Semmi előzetes szaktudás nem szükséges.
Ezen újítás folytán a gép ára 500 dinárral emelkedett, vagyis 3650 dinár készpénben.
Teljesítőképessége bámulatos. Mig egy varrógép egy perc alatt kb. 4000 öltést végez, a kis kötőgép ugyanennyi idő alatt kb. 20.000 masnit köt.
2. A gyár oktatónöje megérkezett és a tanfolyamok Osziéken most már állandóan folynak. Gépre most már senkinek sem kell várni! Mindenki a saját gépen tanul és azonnal haza is vihethi magával. 3-4 nap alatt bárki elsajátíthatja a gépecske kezelését.
3. A tanfolyamon minden gépvetőt, vagy rendelót nagyon szivesen látunk, sőt lakásról és ellátástól is gondoskodunk, de nem okvetlenül szükséges idefáradni, mert bárki maga megtanulhatja játszva az egész kezelést és háziipart otthon, a képpel és magyarázatokkal ellátott tankönyvből és mintalaphól, mely minden géphez ingyen jár. Esetleges kívánatra azonban bárkikhez ki is küldünk egy ügyes oktatónt, kinek szerény utiköltségei megértendők. Bár a tanfolyam Osziéken teljesen ingyenes, de aki idejön, annak is vannak költségei, s így ha magához rendel egy oktatónt, az sem kerül sokkal többre.
4. A magánrendelőkn kívül, a mi részünkre is dolgozhat bármelyik gépecske tulajdonosa, mert a tőlünk vásárolt nyersanyagból, a mi előírásaink és utasításaink szerint készült kifogástalan kivitelű árut a gyár utasítása értelmében, mi is készpénzfizetés ellenében minden mennyiségben átvesszük.
Adunk a kész árúért ugyanannyi súlyu vagy értékű nyersanyagot, mint amennyit a kész áru nyom és fizetünk azonkívül az elkészítésért tucat páronként (12 párért)
25-ös sima férfi zokniért 55 din.-t
43-as patent férfi zokniért 57 din.-t
20-as mintázott férfi zokniért 59 din.-t
30-as mintázott férfi zokniért 62 din.-t
84-es patent duplasarkas férfi zokniért... 68 din.-t
47-es patent női harisnyáért 58 din.-t
87-es duplasarku patent női harisnyáért... 71 din.-t
45-ös gyermek harisnyáért 2-6 évesig... 55 din.-t
45-ös gyermek harisnyáért 7-14 évesig... 57 din.-t
93-as és 95-ös mintázott sport harisnyáért 102 din.-t
Sálak, nagyobb ruhadarabok és divatekkek készítősi díja, a munka megkezdése előtt, közös megállapodás tárgyát képezi.

A »REKORD« gyorskörtöltőgépén kezdő, ha 8 óra alatt csak 18 pár zoknit készít el, már akkor is 80-85-90 dinár munkadíjat keresett meg készpénzben a saját szobájában, később, ha ügyesebb, természetesen többet. Magánfelek részere magasabb munkadíj számítandó. Ezt az árszabályt is megkapja tőlünk minden gépvásárló és az, aki magánrendelőként részere dolgozik, az még a pamukon, sőt a készáru is keres valamit: mi azonban nem fizethetünk többet, mert mi az átvett kész munkát kereskedőknek adjuk át viziontelárusításra.
Ez a gép, amelyen ezerféle tárgy készíthető és még hozzá **szükségleti tárgyak**, divatekkek, kötöttáru, amelyet senki sem nélkülözhet. Állandó megélhetést biztosít annak, aki valóban dolgozni akar.
Ügyenőkeket már nem alkalmazunk, minden kérdésöködéhez válaszbólvalag csatolását kérjük.
A gépecske levél útján is rendelhető. Ez esetben 1500 dinár a megrendeléssel egyidejűleg küldendő be. A vételár hátralevő része a vasuti szállításnál utánvételezethet. A gépet a rendelés vétele után osi-jeki raktárunkról azonnal szállítjuk! Részletfizetésre nem szállítunk.
A »Grauert-féle »REKORD« gyorskörtöltőgép jugoszláviai kizárólagos vezérképviselesége és lerakata:
Berényi Zsigmond
Oszilek I., Krežmina ul. 13.
E háziipart ismertető könyvecskét 12 dinárnak postautalványon történő beküldése ellenében azonnal megküldjük minden komoly érdeklődőnek Levélben beküldött összegért felelősséget nem vállalunk, utánvételt könyvecskét nem küldünk.

Park ett-gyári I-a tűzifa 100 kgr.-ként 31 dinár. Nagyban vételnél nagy árengedmény **J. Vujković i Drug** Szubotica Tel. 6-69

A zoid idők Leal tával
az Ön legjobb barátja
a Centrál Rádió
 Szubotica, Kaszinó-épület
kizárólag új, tökéletes rádiótípusai-
cal, melyekkel az Ön egész család-
jának napi szórakozása
fél dinárba kerül!
 Kedvező részletfizetési feltételek!
TELEFUNKEN gyári lerakat

SZŐRME-
 különlegességek
Zsulyevitsnál
 Subotica,
 Sokolska ulica 15

Olcso árak! **Fűzők** Olcso árak!
 orvosi rendelésre, **haskütsők** a legmodernebb
 kivitelben
Gutal-nénál, VII., Ostojićeva ul. 15

ALI BABA
CSODACSOMAG
 eredeti ritka levéltáborokkal:
 Azo, B. Anatólia, Antiochia, Coo, Cora, Dahom, Elob, y.
 Elsián, Eson part, Epirusz, Eji, G. bu, Guadeloupe, Guina,
 Guyana,
 Kaledonien, Kama, uo, La, uan, Libaria, Madagaskar, Mar,
 nique, Miquelon, Mon negro, Nige, N. esa, Fesuvol, Oest-
 nia, P. zala, Reunio, Rha, eza, Sze, eal, Szosa, I. S. udan,
 Tozo, Törökország, Uo, n. i, Vatikán, W. is-Fu, un,
A csomag a csap 7 dinár
 Azonkívül kap még egy érde. es. ill. dem. y. a nemzetkö. i.
 b. lye gyűjtőkönyv. n. u. atv. ny. z. m. i.
 I. évf. meg. m. a. k. v. (köz. címze.)
COSMOPHIL TIST, LUZERN (Svájc)

Só-, kén-, salétrom-, akku-
mulátor- és egyéb savak
 legújutánozabban
Kemikalija Novisad
 Arse Teodorevića ul. 7 13 54

Kivándorlók figyelmébe!
 Aki az Egyesült Államokba, Kanadába vagy Délameri-
 kába: Argentína, Brazília, Uruguay ámba akar utazni,
 annak azonnali és díjtalan felvilágosítást nyújt a
FRANCO VONAL
 Hasonló felvilágosítást nyernek a visszautazók is
 Beograd Sombor Vel. Bečkerek
 Kuzodrojjeva 91 Vojvoda Putnika Venac 20 Obala Princeza Jelena 3

Lőtt nyulat és foglyot
 minden mennyiségben
 legy. masabb napi áron **tesz**
HARTMANN és CONEN
 HUSIVITELI R. T. SUBOTICA
 TELEFON 12.

Azonnalra
kiadó 2 helység,
 mely áll 2 szép új világos szobából, ügyvédi,
 kereskedelmi, vagy hasonló irodának alkalmas.
 Ezen helységek Novisad legforgalmasabb
 helyén vannak, a Kralja Aleksandra u. lica
 7. sz. alatt, (volt Winkler palota udvarában).
 Feltételek iránt érdeklődni Popovićnál,
 I. emelet ugyanazon házban, vagy lent a föld
 szinten Babin-féle trafikban.

APRÓHIRDETÉSEK
 Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasnaghtűs és
 címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés
 ára 10 dinár. Csak felblyegzett jellegű leveleket
 továbbítunk.
 Kérőnevelőkészekben válasszék melléklendő

LEVELEZÉS
 Kicsikém. Köszönöm, meg-
 kaptam. Mit csinálsz? Jól
 vagyok. Csókollak. Tied
 13679

Római záros. Elmulik mind-
 den. Jól eszemben maradt
 három bucsuszava és ér-
 zem még száját. Csak igaz
 maradjon! Hiába mondta,
 mégis lehetek még legbol-
 dogabb a világon, csak —
 sajnos — a körülmények
 sokkal mostohábbak lettek.
 Végtelenül fáj a pogányság,
 hogy még másfél sorhoz
 sem velt fáradságot, elen-
 gedett üresen. Megérde-
 meltem volna, rászolgált-
 tam! Kikindánál mégis
 jobb. Jutok észébe? Most
 lenne hova kimenni? Hü-
 ségesen nemcsak örökké,
 hanem kifogyhatatlanul.
 Pedig tönkre megyek. Csó-
 kolom a szemét. 13671

HÁZASSÁG
 Vagyonos hölgyek férjhez-
 mennének, orvos, ügyvéd,
 mérnök, kereskedő, nagy-
 iparos nőülne. Házassági
 ügyekben biztos sikerrel
 diszkrétan eljárók. Cím a
 kiadóban. 12982

Harmincöt éves, elvált, iz-
 raita vallásra áttért épí-
 tész-vállalkozó házasság
 céljából megismerkedne
 hozzáillő, komoly, házias,
 námi hozománytal rendel-
 kező nővel. Fényképes le-
 veleket diszkrétció mellett
 »Na poznam« jellegre a ki-
 adóba kérek. 13178

FOGLALKOZÁS
 Fényképező társat keres
 kevés tőkével Petrović Böz-
 so Novisad, Vojvoda Šup-
 ljicka ulica 5. 13698

Képesített telekkönyvezető
 20 évi gyakorlattal, aki az
 itteni nyelveket szóban és
 írásban bírja, irógépelésben
 és fordításban teljesen jár-
 tas. — megfelelő alkalmaz-
 zást keres. Szíves ajánla-
 tok »Fordító« jellegre a ki-
 adóba kéretnék. 13656

Szabász, aki külföldi aka-
 demian a legújabb rajzban
 kurzust végzett, állást ke-
 res. Cím: Subotica, Trum-
 bićeva ul. 3. 13694

Vincelléri állást keresek, jó
 bizonyítványokkal rendel-
 kezem. Szathmári Ferenc,
 Csurug. 13681

Jobb házból való leány
 szobalánynak ajánlkozik.
 Cimeket »Szorgalmas« jel-
 legre a kiadóhivatal to-
 vábbit. 13704

Jobb házból való fiut gy-
 kornoknak azonnal felve-
 szek Drenković Ivan fű-
 szerüzlete, Skotus Viator
 ul. 20. 13692

Uri háza szobalány állást
 keres. Cím a kiadóban.
 13664

Fiatol házaspár jó bizo-
 nyítványokkal, szobanas,
 mindenes vagy ehhez ha-
 sonló állást keres. Szíves
 megkereséseket a kiadóba
 körok. 13703

Perfekt magyar gyors- és
 gépirő(nő), aki szerből is
 beszél állandó állást kap-
 hat. Gyorsirással írt aján-
 latokat a fizetési igény
 megjelölésével »Gyorsiró«
 jellegre a kiadóhivatalba
 kérjük küldeni. Csak oly-
 nok pályázhatnak, akik
 percenként legalább 150
 szót írnak s gyorsan
 gépelnek. Előfordulhat 9—
 12-ig és 14-től 8 óráig.
 13574

Előfrangú cukrászségédet
 keres Szegyhov, Velika Ki-
 kinda. 13649

Tisztességes, ügyes, intel-
 ligens 42 éves nő, a ház-
 tartás minden ágához ért,
 magányos, idősebb család-
 hoz vagy beteg mellé el-
 megy. Cím: V. L. Palló,
 postrestante. 13685

Képviselőket keresünk Ju-
 goszlavia minden községé-
 be új, kiváló üzlet részére.
 Magas fizetést és jutalékot
 adunk. Jelentkezés szemé-
 lyesen vagy levélileg Trgo-
 vničko Produzede Beograd,
 Kolarčeva 10/1 balra. 13278

Vetretter! Achtung! Wir
 suchen Vertreter für 1.
 Gasthäuser, 2. Spielwaren-
 geschäfte, 3. Feuerwehru-
 reine, 4. Privathunden, 5.
 Vertreter aller Art, welche
 vor Weihnachten rasch und
 viel verdienen wollen. In-
 dustrija Vilko Weixl, Ma-
 ribor. 13389

Gyógyezérsz-asszisztent
 keres Kralj. Dvorska Apo-
 teka, Velika Kikinda. 13347

Faanyagok keresetek. Jelent-
 kezni Mucsy pincében.
 13640

Virághető többévi cya-
 korlattal, azonnalra keres-
 tetik. Cím: Balog Lina no-
 vizsadi fiókja, Wilson tér 7.
 13691

VÉTEL-ELADÁS

KIRAKATÚVEGEK
VITRUMNÁL, NOVISAD,
FUTOŠKI PUT 137. 9987

Jólorgalmu fodrászüzlet
 azonnal eladó. II., Meduli-
 čeva ul. 1. 13627

Családi ház eladó. IV., Mi-
 lodanovićeva ulica 18.
 13690

Kiállításra készült, duplán
 kontrázott, csontszinű há-
 lószoza butor eladó. P.
 Kujundzićeva ulica 93. Sze-
 gedi asztalosnál. 13700

PHILIPS
MINIWATT

Minden
vevőkészülék
ütőere!

Raktáron lévő
női kalapokat
 minden árban
árusítom!
Heiduska Mariska, Subotica

SUPER-ELEKTRIK
 a 6-lámpás
VILLANYRÁDIÓ
 h. teljesített állomáskálával
 ráépített keret-antennával
Az ideai rádiószezon slágere!
 Képviselőt:
KRAUSZ MIKLÓS
 elektro-rád. ószaki üzlet, NOVISAD, Jevrejska 18
 13554

A MODERN
NYELVTANULÁS
NEM FÁRASZTÓ
 ellenkezőleg a aprólé napra növe-
 kedik öröme, mert
amint megkezdte a
tanulást, már beszél is!
 Nem a nyelvteni szabályok
 halmazát adja, hanem gyakorlati
 módszertel írta
VUJKOVICS MARICA
SZERB-MAGYAR
nyelvtanát
 Ara 30.- dinár
 Kapható a Beomey NAPLÓ könyvsz. lyában
 V. d. évi szá. li. árs. 5 dinár portó

„NAPREDAK“
KÖNYVKERESKEDÉS
ÉS ANTIKVÁRIUM
VEL. KIKINDÁN
 Szerb horvát, magyar és német
kölesönkönyvtár
vidékre is kölesönöz
Kereskedelmi információk
 Hirdetéseket felvesz a Bácsmegeyi Naplóra
 és az összes lapokra kiadóhivatali áron

Öntők!
 Nagyobb méretű és kisebb méretű
keres öntőmeztart és több öntőt
 Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek »Öntő« jellegre

LIFKA-MOZI

Vasárnap utoljára

a diadalmas UFA ujdonság, a milliós költséggel készült világt attrakció

IVAN MOSJUKIN
BRIGITTE HELM
DITA PARLO

együttes fellépő

A VÉGZETES ASSZONY

(Manulesku)

2 részben. Mindkét rész egyszerű

METRO ZSURNAL

Események a világ minden részéről

HERSON

SUBOTICA
ALEKSANDROVA UL. 15

Speciális

bőrkezelő - üzlet

Ezen cégnél vásárolt keztük ingyen javíthatnak vagy tisztíthatnak. Mindennemű saját készítményű gyermekfehérneműben nagy raktár. Női és férfi fehérnemű készítése rendelésre, hozott anyagból is.

Eladó

Babkox-kazán

155 m³
épült 1917-ben

Brüni Tandem kondenzátoros, 450 HP, legújabb szerkezettű

GŐZGÉP

Pančevoí Cősmalom R.-t.
Pančevo 11841

Pianino, Rösler gyártmány, ebédlő, Palisander, eladó. Cim a kiadóban. 18665

Fűrészgép, balta, villany-motorral együtt eladó. Cim a kiadóban. 13697

Úvegeket minden mennyiségben a legmagasabb áron vesz Kalmár vegyipar, Vukovačka ul. 4. (A Kakasiskola mögötti ház.)

Eladó jutányos áron, azonnali átvételre 5 üzleti asztal (pult) 340-70 cm. 2 lappal, 2 fiókkal, 24 m. stélázi, 45-66 cm. széles, 2 1/2 m. magas, 6 fachlal, nagy négyajtós bankkassa (Wertheim-gyártmány). — Érdeklődni Schönberger, Novisad, Milietićeva 10. 13675

Tűzfűtő, koks és szén legolcsóbban kapható Schlinger fűtőelektrén, Skotus Viator 82. Raičeva 9. Telefon 6-48.

Szobonya Králjevbreg, kinnál gyönyörű porbujtás és gyökerez szőlővesszőket megbízható fajtaiban, simavesszőket tavaszra, öszi-barackot öszi ültetésre.

Ebédlő, háló, szalon és egyéb butorok eladó. Pintér, Sušičeva ulica 1. 13629

APRÓHÍRDETÉSEK

Apróhírdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és almasó kétszeresen számít. Legnagyobb apróhírdetés ára 10 dinár. Csak felblyegott jellegű leveleket továbbítunk. Kérdezőkérődésekhez válaszbélyeg melléklendő

MINDENKI TUDJA!

csak még Ön nem, hogy kedvező feltételű részlet lefizetésre is kaphat nálam nagyon olcsón mindennemű rőtös árut, különösen férfi és női szöveteket. Mindenki saját érdekében bevásárlása előtt érdeklődjön áraim felől

BERGER GYULA
kézműárüzlete, SUBOTICA, Terezijina ulica 3.

Ajándék óra

Ismételten figyelmeztetjük a t. fogyasztó közönséget, hogy minden

IDOL CIPÓKRÉM

dobozban van egy betű. Ha a betűből az

J D O L K R E M

szót összeállítja, vagy 120 darab vegyes betűt beküld, kap ezért jutalmul

egy szép órát

Prva Jugoslavenska Keménia Fabrika d. d.
Novisad

RÉGI PAPANOK

Javítást legolcsóbban Papanpar vállalja. Korzó, Foncsiere palota. 12408

Jőlberendezett és jókarban levő kovácskészlet azonnal eladó. Bonnyai József, kovácsmester, Kopačevo, u. p. Belye (Baranya). 13661

Eladó 15 vagon, fiatal erdőben kitermelt gyertyán-, bükk- és tölgyhasábtűzifa, teljesen száraz 10 tonnánként 2400 dinárért Virovitici Antunovac állomáson vagonba rakva A. Bodajlia, trgovina gorivog drva, Virovitica. 13614

Szűcsvarrógép olcsón eladó. Jellinek, Vilsonova ulica 51. 13706

Kátránypapír, börtetőfödő, parafás falszigetelőanyag és vasgerenda bármilyen méretet raktárról kapható. Barzel vaskereskedés, Subotica. 10444

7%-os államkötvényeket és 2 1/2%-os ratna šteta kötvényeket vásárolunk. Subotica Kereskedelmi és Iparbank (a vasuti parkkal szemben). 13391

20%-os koronabónok eladását és vételét legelőnyösebben közvetítjük. Subotica Kereskedelmi és Iparbank. (Vasuti parkkal szemben.) 13392

Mielőtt RÁDIÓT vásárol

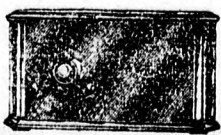
HALLGASSON meg egy

SEIBT-féle

villanyrádiót és hangszórót

szuboticaí és palicsai háziorolagos képviseelő

BENCE JÁNOS Subotica, Ciril Metod trg 20

VÁROSI MOZI

Csütörtök - vasárnap

Az idei filmek gyöngye. Ufa program

ADIEU MASCOTTE

Gyönyörű vigjáték egy milliomas író és egy szegény modell között.

Főszereplők:

Lilian Harvey, Igo Sym

Harry Halm

UFA FILM UJSÁG

20%-os koronabónokát legújanyosabb áron vásárol Pucka Stediona, Osijek.

Eladó egy láncc föld, a Párhuzamos uton, Karsai mellett, házteleknek alkalmas. Érdeklődni Dr. Magarašević irodában. 13651

Eladó cséplőgarnitúra Magyar Állami gőzkazán, Shuttleworth-cséplővel. — Dr. Imre, Csantavir.

Zongora vadonatúj, elsőrangú gyártmány eladó. Megtekinthető naponta délben 12-1/2 óráig. Cim a kiadóban. 13526

Vendéglő, amelyben minden vasárnap a magyar fiatalóság táncmulatságot tart, elköltözés miatt sürgősen eladó. Érdeklődni lehet a tulajdonosnál, Kocsis Lajos, Bajmok.

Modern hálószoba

csontszinű, alig használt, képek, háztartási holmik, olcsón eladó. Zmaj Jovin trg 3. Minerva palota.

Prima réziszén, valamint szobafűtészet, mindenféle tüzfűtő ajánl Fr. Lipbert, széna- és fakereskedés, Osijek I., Desatičina 19. Kérjen árjegyzéket.

Villamos zongora, kézi játéka is alkalmas, Hufeld-gyártmány, meghajtó motorral, indítóval, ellenállással blok-kapcsolóval, 79 darab zenehengerral, minden a legkifináltabb állapotban, olcsón eladó. Üzemben megtekinthető a National-kinóban, Novi Vrbas.

Jólgyarmat depó fűtővel, búfűvel, teljes felszereléssel nagyköztség központjában, más vállalkozás miatt eladó és azonnal átvethető. Cim a kiadóban. 13339

A húccán egy ujonnan épült emeletes épületben lévő két uccai szoba s vizvezetékekkel felszerelt mosdószoba, nagy uccai erkélyvel butorozva vagy butor nélkül azonnalra kiadó. Felvilágosítást nyújt 'Dunav' biztosító Vilsonova ul. 11.

Rózsá- és fehérburgonyát, saját termelést szállít Danilo Ivkov, Sztafár

Ujonnan megnyitott cipészüzletben

modern női-, férfi- és gyermek cipők és javítások, valamint cipőfelszerés olcsón készülnek

Krnajski Lazarev

Paličeva ul. (Szanitter ház) 13211

Aranykoronák

22 karátos aranyból 180 din. Fogtömés (plomba) idegkezeléssel 50 dinár, érzéstelenített fog- és gyökérhúzás 30 dinár.

Dent. Schäffer Géza
Subotica, Kr. Aleksandra 15
Prokesh palota 13633

Hó- és sárcipők

Javítása legjobb angol nyersanyagból, legtükrösebb kivitelben, garancia mellett

WEINSTEIN

férfi és női cipőszáraz udvari helyiségében, SUBOTICA
Zrinjski trg 12 (Gyümölcsiac)

Saját készítményű

csizmák és cipők
lezáratott áron kaphatók. Méretük után érszemes és beteg lábakra is pontosan készítek

THURZÓ cipésznél
Subotica, Karađordev trg 5

Gyapjúfűtészet kötődék részére minden minőségben és vastagságban azonnal és olcsón szállít Karl Prelog, Ljubljana, Gosposka ulica 3. 12128

KÜLÖNFÉLE

A t. hölgyközönség figyelembe. Megnyitottam szalonomat és készítek kabátokat, teli délutáni ruhákat a legmodernebb kivitelben, mérsékelt áron. Fehérműkészítést is vállalok. — Aniko-szalon, Skotus Viator ul. 13. 13695

Kiadó azonnalra 2 kis lakás és műhely. Palmotičeva ulica 79. 13667

Üzlethelyiség, fűszerüzlet berendezéssel, kőszobrás lakással és hozzávaló mellyel helyiségekkel azonnalra kiadó. Štosova ul. 11. Sárokk. 13668

Nyakkendő

fordítást vállal Fortuna nyakkendőipar. Ruff-palota. 13576

10 dinár egy ebéd! Leves, sült, főzelék, gyümölcs. Veliki Becserkek, Brigadira Ristića (Aradáci ut) 4, dr. Heinermann-ház. 13291

Műlabak

műkarok, gyógyfűzők, támogatók és betegtető-kocsik Schönbrunnál, Subotica. Paje Kujundžićeva 20.

50% engedmény!

Felszaporodott **Maradékárúk** teljes férfi és női ruhák, kabátanyagok barchendek, flanelk, zefírek, stb., főleg téli áruk, amíg a készlet tart

féláron szerezhetők be **Réti i drug**

Figyessen a címre! kézműáru üzletében Subo Ica, Jelašičeva ul. 3

50% engedmény!